

НАРЕДБА № 27 от 31.03.2000 г. за авиационните учебни центрове

Издадена от министъра на транспорта и съобщенията, обн., ДВ, бр. 32 от 18.04.2000 г., доп., бр. 85 от 2.10.2001 г., в сила от 2.10.2001 г., бр. 22 от 13.03.2007 г., изм., бр. 40 от 18.05.2007 г., изм. и доп., бр. 47 от 20.05.2008 г., изм., бр. 14 от 20.02.2009 г., изм. и доп., бр. 86 от 2.11.2010 г., бр. 67 от 30.07.2013 г., изм., бр. 40 от 15.05.2018 г., изм. и доп., бр. 53 от 26.06.2018 г.

Глава първа ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

Раздел I

Обхват и общи изисквания към системата за авиационно професионално обучение и квалификация

Чл. 1. (1) Тази наредба регулира правата и формите на обучение за придобиване на правоспособност в гражданското въздухоплаване и определя:

1. системата за професионално обучение и квалификация в гражданското въздухоплаване;
2. условията и реда за издаване и отнемане на свидетелства за професионално обучение на авиационните учебни центрове (АУЦ) и изискванията към тях;
3. изискванията и реда за издаване на свидетелства на преподавателите в АУЦ;
4. списъка и квалификационните изисквания за съответните авиационни професии;
5. изискванията към кандидатите за обучение и квалификация в АУЦ;
6. изисквания към програмите за обучение и квалификация;
7. условията и реда за провеждането на изпитите и доказване на съответствието по правоспособност.

(2) Издаването на свидетелство за професионално обучение на АУЦ цели да се гарантира придобиването на авиационна правоспособност по учебни програми, обхващащи международния опит и регламентираната практика за възприетия минимум професионални знания и практически опит.

(3) Правоспособност по тази наредба придобиват лица:

1. със средно авиационно образование, получено в професионални училища и колежи, регламентирано със Закона за народната просвета, Закона за професионалното образование и обучение в съответствие с държавните образователни изисквания;
2. с висше авиационно образование, регламентирано със Закона за висше образование и с държавните квалификационни изисквания.

(4) По тази наредба се обучават за придобиване на професионална квалификация и лица, за които се изисква удостоверение за компетентност за дейности, свързани с въздухоплаването.

Чл. 2. (1) Системата за професионално обучение и квалификация подготвя специалисти за реализация в гражданското въздухоплаване, като създава условия за

придобиване и непрекъснато усъвършенстване на професионалната авиационна квалификация в съответствие с международните стандарти.

(2) Основни задачи на системата за авиационно обучение са:

1. придобиване на професионална квалификация;
2. доказване на съответствието на професионалната квалификация;
3. непрекъснато усъвършенстване на професионалната квалификация;
4. международно признаване и съответствие на професионалната квалификация по изискванията на международното законодателство за гражданското въздухоплаване;
5. формиране на авиационна компетентност съобразно международните норми и стандарти.

(3) Системата на авиационното професионално образование и обучение включва професионално ориентиране, професионално обучение, професионално авиационно образование, висше авиационно образование, професионална авиационна квалификация, като:

1. професионалното ориентиране осигурява информирането, консултирането и съветването на обучаеми и граждани относно избора и изискванията към авиационните професии;

2. професионалното обучение осигурява придобиване на квалификация по авиационна професия или по част от професия, както и усъвършенстването ѝ; професионалното обучение включва:

а) придобиване на първоначална квалификация по професия или по част от професия;

б) усъвършенстване на придобитата квалификация по професия или по част от професия;

3. професионалното авиационно образование осигурява усвояването на общообразователния минимум за средно образование и придобиването на квалификация по авиационна професия;

4. висшето авиационно образование осигурява усвояването на общоинженерен и инженерно-специализиран минимум за висше образование и подготовка за квалификация на изпълнителски и сертифициращ персонал по авиационна професия.

Чл. 3. (1) Авиационното обучение и квалификация се организират и осъществяват в съответствие с установените от Конвенцията за международно гражданско въздухоплаване изисквания и стандарти.

(2) Авиационните учебни центрове се организират и функционират по изискванията и препоръките на Документ 9401 "Ръководство за създаване и работа на авиационни учебни центрове" на Международната организация за гражданско въздухоплаване (ИКАО) и изискванията на тази наредба.

(3) Учебните програми обхващат препоръчаните комплексни и модулни курсове от номенклатурата на ИКАО.

Чл. 4. (1) Гражданската въздухоплавателна администрация (ГВА) към Министерството на транспорта, информационните технологии и съобщенията:

1. извършва процедура по издаване на свидетелство за професионално обучение на АУЦ и контролира качеството на подготовката в тях;

2. с помощта на експертни съвети разработва държавните изисквания към авиационното обучение и квалификация;

3. съгласува програмите и практиките на авиационните професии за професионалните училища, професионалните гимназии и професионалните колежи;

4. контролира придобитите знания и навици по въздухоплавателни професии чрез изпити, включително чрез одобрени от ГВА тестове;

5. (нова - ДВ, бр. 47 от 2008 г., доп., бр. 86 от 2010 г.) ГД "ГВА" признава свидетелствата за АУЦ, издадени от национална въздухоплавателна администрация на държава - членка на Европейския съюз или от трети страни.

(2) Ръководителят на ГВА:

1. утвърждава държавните изисквания към авиационното обучение и квалификация;

2. подготвя и предлага на министъра на транспорта, информационните технологии и съобщенията или упълномощено от него лице за утвърждаване издаването или отнемането на свидетелства на авиационни учебни центрове;

3. издава свидетелства на преподавателите в авиационните учебни центрове.

Раздел II

Професии и степени на професионална квалификация

Чл. 5. (1) Професионалното ориентиране, професионалното обучение и професионалното образование се провеждат за професии и специалности, включени в списък на авиационните професии и специалности и списък на длъжностите в гражданското въздухоплаване, изискващи авиационно образование.

(2) Списъците по ал. 1 се утвърждават от министъра на транспорта, информационните технологии и съобщенията или упълномощено от него лице след съгласуване с министъра на образованието и науката и министъра на труда и социалната политика.

(3) Списъкът, даден в приложение № 1, определя вида на правоспособност и квалификационните степени за специалистите, свързани с летателната, техническата и търговската експлоатация на въздухоплавателните средства (ВС), както и тези, чиито дейности са свързани с организацията, ръководството и осигуряването на летателната дейност в гражданското въздухоплаване.

(4) Списъкът на професиите и специалностите в гражданското въздухоплаване, за изпълнението на които се изисква свидетелство за правоспособност, се съдържа в раздел I на приложение № 1.

Чл. 6. (1) Професиите и специалностите се класифицират в професионални направления и по степен на образование и степен на професионална квалификация.

(2) С професионалната квалификация се установяват различни изпълнителски и контролни функции. Професионалната квалификация се определя с квалификационни класове към свидетелствата за правоспособност в съответствие с изискванията на наредбата за издаване на свидетелства за правоспособност на авиационния персонал.

Раздел III

Придобиване на професионална квалификация

Чл. 7. (1) Права за осъществяване на обучение за придобиване на професионална квалификация във въздухоплаването имат:

1. професионални училища, професионални гимназии, професионални колежи, центрове за професионално обучение, ако отговарят на условията, определени с държавните образователни изисквания по Закона за народната просвета и получили държавна програмна акредитация по Закона за професионално образование и обучение;

2. университети, факултети и департаменти, отговарящи на държавните изисквания за обучение по съответните специалности и получили държавна програмна акредитация по Закона за висшето образование;

3. (изм. - ДВ, бр. 47 от 2008 г.) доставчици на аеронавигационно обслужване (ДАНО);

4. авиационни учебни центрове, регистрирани по Търговския закон или по Закона за лицата и семейството, получили по тази наредба пълно или частично свидетелство за обучение по придобиване на професионална квалификация по една или няколко авиационни професии, специалности или квалификации, по една или няколко дисциплини.

(2) Обучение за придобиване на професионална квалификация по специалности може да се осъществява и чрез индивидуална подготовка, ако не противоречи на изискванията на тази наредба.

(3) Професионалната квалификация за някои професии и специалности, определени в Наредбата за издаване на свидетелства за правоспособност на авиационния персонал, се доказва пред ГВА, независимо от формата на обучение.

Чл. 8. (1) Придобиването на авиационна професионална квалификация в системата на висшето образование, професионалното образование и професионалното обучение се регламентира с разширени програми и учебни планове.

(2) Програмите по ал. 1 определят входните изисквания по възраст, входяща образователна степен и квалификационно равнище на кандидатите, както и съдържанието и продължителността на професионалното образование и професионалното обучение.

(3) Програмите по ал. 1 обхващат:

1. интегрирани курсове за обучение;

2. модулни курсове за обучение;

3. опреснителни курсове за обучение;

4. приравнителни курсове за обучение;

5. допълнителни и съпътстващи курсове за обучение.

(4) Програмите за професионално обучение в областта на въздухоплаването се утвърждават от ГВА.

Чл. 9. (1) Програмите по чл. 8 се конкретизират за всяка професия, специалност или квалификация от списъка по приложение № 1 в съответствие с държавните образователни изисквания за придобиване на квалификация по професии, като програмите за придобиване на професионална квалификация по типове въздухоплавателни средства отчитат и изискванията на производителя.

(2) Съдържанието на програмите по чл. 8, ал. 3 се определя с конкретна учебна документация за професионално обучение и квалификация.

(3) Документацията по ал. 2 се разработва от лицата по чл. 7, ал. 1 или от заявителя на професионалното обучение. Когато се придобива степен на професионална квалификация, свързана с издаване на свидетелство за правоспособност, документацията по ал. 2 се разработва съгласно държавните образователни изисквания за придобиване на квалификация по авиационни професии или част от тях.

Чл. 10. (1) Изискванията към кандидатите, желаещи да се включат в програмите за професионално образование и професионално обучение, се отнасят за минималната и максималната възраст, здравословно и психическо състояние, входяща образователна степен и входящо квалификационно равнище.

(2) Минималната и максималната възраст на кандидата се регламентира от държавните и международните изисквания по видове професии. Когато се изисква свидетелство за правоспособност, възрастовите граници се указват в Наредбата за

издаване на свидетелства за правоспособност на авиационния персонал.

(3) Здравословното състояние на кандидата се удостоверява по общия ред с медицинско свидетелство, доказващо, че професията, по която желае да се обучава, не му е противопоказна.

(4) (Изм. - ДВ, бр. 40 от 2007 г.) Кандидатите за професионално обучение по професии, за които са определени специални медицински изисквания, подлежат на авиомедицинско освидетелстване.

Чл. 11. Изискванията за входяща образователна степен към кандидатите за професионално обучение и квалификация се определят от изискванията на държавната програма за професионално обучение и квалификация по специалността, а за минимална и максимална възраст - в Наредбата за издаване на свидетелства за правоспособност на авиационния персонал.

Раздел IV

Организация на учебния процес

Чл. 12. (1) Лицата по чл. 7, ал. 1 осигуряват:

1. учебни програми, включващи държавните изисквания (държавните програми) по учебните предмети, професиите и специалностите от приложение № 1, за обучението по които се иска свидетелство;

2. правоспособни преподаватели и инструктори по учебните предмети, професиите и специалностите, за които се иска свидетелство;

3. учебно-материална база съгласно изискванията на глава втора.

(2) Формите на организиране на учебния процес при обучение за придобиване на квалификационни степени се съобразяват с характера на професията и специалността, като в максимална степен осигуряват изпълнението на съдържанието от курсовете по номенклатурния списък на ИКАО (приложение № 2).

(3) Контролът върху организацията и съответствието с държавните изисквания на формите на обучение при квалификация се провежда от ГВА.

Чл. 13. За професиите и специалностите от списъка в раздел I на приложение № 1 изпитът на обучаемите в АУЦ се извършва от изпитващи, определени със заповед на ръководителя на ГВА.

Чл. 14. Гражданската въздухоплавателна администрация може да разреши провеждане на обучение на самостоятелна подготовка или дистанционно обучение, когато контролът се извършва по одобрени от нея тестове.

Глава втора

ДЪРЖАВНО ИЗИСКВАНЕ КЪМ ОСИГУРЯВАНЕТО НА АВИАЦИОННОТО ОБУЧЕНИЕ И КВАЛИФИКАЦИЯ

Раздел I

Съдържание на държавното изискване за авиационно обучение и квалификация

Чл. 15. Държавните изисквания към авиационното обучение и квалификация се отнасят до:

1. съдържанието на учебните програми по курсове и дисциплини и тяхното съответствие с регламентираните изисквания, с необходимите теоретични и практически знания и опит, с необходимия стаж по специалността, с възрастовите ограничения и други специфични изисквания и условия, налагани от функционалните задължения за изпълняване на определени длъжности в гражданското въздухоплаване;

2. подготовката и компетентността на преподавателите и инструкторите, провеждащи учебен процес и специализираща практика, и съответствието на тяхната квалификация, за да предоставят квалификационни знания и опит;

3. организацията и управлението на учебния процес и специализиращата практика и документалното им регистриране и отчитане;

4. осигуряването на авиационното обучение и квалификация с необходимата учебно-материална база, съответствието на учебно-методическите материали и пособия към целите и задачите на обучението, съответствието на техническите, технологичните и материалните изисквания в курсовете на обучение със служебната летателно-техническа и технологична документация;

5. съответствието на всички форми на обучение с държавната и международната нормативна база.

Чл. 16. (1) Обучението на авиационни специалисти по държавно признати програми за регламентирана подготовка, квалификация и преквалификация се провежда в професионални училища, професионални гимназии, професионални колежи и АУЦ, получили от ГВА свидетелство за АУЦ.

(2) Гражданската въздухоплавателна администрация зачита подготовката, придобита само в АУЦ, отговарящи на изискванията на тази наредба, и разпростира тези изисквания единствено върху професиите, специалностите и специализациите, определени по приложение № 1.

(3) Организацията и функциите на АУЦ се определят от условията за предоставяне на обучение и квалификация по определени видове авиационна компетентност.

(4) Според насочеността на предлаганата подготовка и квалификация авиационните учебни центрове могат да кандидатстват за свидетелство по отделни специалности (курсове), по цялостната подготовка на специалисти от отделни области на авиационната практика и по комплексна подготовка на авиационен персонал.

(5) Свидетелство за АУЦ се издава, ако АУЦ организира обучение и квалификация, равни или превишаващи препоръчителната международна практика, заложената в публикуваните курсове на ИКАО.

Чл. 17. (1) Организация на обучение и квалификация след завършено средно образование може да се извършва само за професии и специалности, за които не се изисква авиационно образование.

(2) Организация на обучение и квалификация на кандидати със средно авиационно образование може да се извършва само за професии и специалности, за които не се изисква висше авиационно образование или първичните квалификационни равнища на длъжностите допускат средно и висше авиационно образователно равнище.

Чл. 18. (1) Обучение и квалификация на кандидати с висше образование може да се провежда по съкратени програми с отчитане на спецификата на подготовката и професиите, като не се допуска намаляване на обема на изпитите и тестовете за контрол на

качеството и съответствието на подготовката.

(2) Програмите по ал. 1 се утвърждават от ГВА.

(3) Признаването на висше авиационно образование, придобито извън Република България, се извършва от Министерството на образованието и науката.

Раздел II

Авиационни учебни центрове

Чл. 19. (1) Авиационните учебни центрове са профилирани за:

1. летателна експлоатация на ВС;
2. техническа експлоатация на ВС, летища и аеронавигационни средства;
3. търговска експлоатация и административно осигуряване на въздухоплаването;
4. обслужване на въздушното движение (комуникация, навигация, обзор и управление на въздушното движение);
5. (нова - ДВ, бр. 67 от 2013 г.) авиационна сигурност.

(2) Авиационните учебни центрове могат да имат пълно или частично свидетелство по видове дейности, както и да извършват обучение за придобиване на професионална квалификация в няколко от областите, класифицирани по ал. 1.

Чл. 20. (1) В АУЦ за подготовка и придобиване на правоспособност за летателна експлоатация на ВС се извършва:

1. първоначално летателно обучение;
2. професионално обучение и квалификационна подготовка, необходими за придобиване на клас тип/рейтинг на конкретни ВС.

(2) За изпълнение на дейностите по ал. 1 АУЦ организират курсове, като осигуряват и провеждат наземно и летателно обучение в съответствие със:

1. препоръките и стандартите (JAR) за сертифициране на летателен персонал (JAR-FCL, части 1, 2 и 3) на Европейската авиационна администрация (ЕАА);
2. (изм. - ДВ, бр. 86 от 2010 г.) изискванията на ИКАО (Doc 7192-AN/857, части А 1, 2, 3 и 4, Части В 1, 3, 4 и част Е1);
3. (изм. - ДВ, бр. 86 от 2010 г.) номенклатурата курсове на ИКАО, приложение № 2, 260-269 (Полети за калибриране на аеронавигационни средства (облитане), 270-279 (Кабинно и наземно обслужване);
4. програмите на FAI (препоръчително при обучение на летци-спортисти).

(3) Авиационните учебни центрове могат да организират и курсове по различни дисциплини, осигуряващи организацията, планирането, провеждането и отчитането на летателната дейност.

(4) Авиационните учебни центрове удостоверяват пред ГВА съответствие на изискванията по тази наредба чрез организационно-техническа документация (ръководство за дейността на авиационния учебен център), включваща:

1. правилник за организация и дейност на авиационния учебен център;
2. методически материали по наземното обучение на летателен състав;
3. методически материали по летателното обучение на летателен състав;
4. удостоверяване на наличието на необходимата учебно-материална база;
5. документи, потвърждаващи компетентността на преподавателския и инструкторския персонал;
6. документи, потвърждаващи осигуряването на летателната дейност (закупени или лизинговани учебни ВС и тренажори, организация на техническото им обслужване,

договори с летища, договори за ГСМ и др.);

7. бизнесплан с обосновка на наличието на достатъчно финансови средства за продължаване на летателното обучение до одобреното равнище за периоди от време, когато потокът от обучаеми е по-малък от необходимия за осигуряване на нужните приходи.

(5) В зависимост от преценката за осигуряване на безопасността на полетите ГВА може да предяви допълнителни изисквания в рамките на установените международни норми и стандарти по обучението на летателен състав.

Чл. 21. (1) В АУЦ за подготовка и придобиване на правоспособност или компетентност на специалисти по техническа експлоатация на ВС, летища и средства за аеронавигация се извършва:

1. теоретична и практическа подготовка за придобиване на квалификационни равнища (класове) на правоспособност по техническа експлоатация и поддържане на летателната годност (техническо обслужване, ремонт, съхранение и транспортиране) на авиационна техника;

2. теоретична и практическа подготовка за придобиване на компетентност по техническа експлоатация на аеронавигационни средства, летища и летищни съоръжения и системи.

(2) За изпълнение на дейностите по ал. 1 АУЦ организират курсове, като осигуряват и провеждат обучение в съответствие със:

1. препоръките на JAA, отразени в JAR-147, JAR-65 и JAR-66;

2. изискванията на ИКАО (Doc 7192-AN/857, части А 1, 2, 3 и 4, части В 1, 2, 3, 4 и 5, части С 1 и 2, части D 1, 2 и 3, част E1);

3. номенклатурата курсове на ИКАО, приложение № 2, 070-090 (Техническо обслужване и поддържане на летателната годност на самолетите), 100-109 (Експлоатация на летище), 160-169 (Аеронавигационни комуникации и оборудване), 210-219 (Технология на авиационното обучение).

(3) В АУЦ могат да се организират и други курсове по технически дисциплини.

(4) Авиационните учебни центрове удостоверяват пред ГВА съответствие на изискванията по тази наредба чрез организационно-техническа документация (ръководство за дейността на авиационния учебен център), включваща:

1. правилник за организация и дейност на авиационния учебен център;

2. методически материали по обучение на съответния технически състав;

3. материали, доказващи наличието на необходимата учебно-материална база;

4. документи, потвърждаващи компетентността на преподавателския и инструкторския персонал;

5. документи, потвърждаващи осигуряването на практическата авиотехническа дейност (при провеждане на обучение на авиационен технически състав), като образци ВС и аеронавигационни средства, тяхната техническа документация, авиотехническа база с лаборатории и цехове, стендове, съоръжения, инструментариум за техническото обслужване, договор за осигуряване на летища и бази, договор за ГСМ и др.

(5) В зависимост от преценката за материално-техническото осигуряване ГВА може да предяви и допълнителни изисквания в рамките на установените международни норми и стандарти по обучението на авиационен технически състав.

Чл. 22. (1) В АУЦ за подготовка и квалификация на специалисти по търговска експлоатация и административно осигуряване на въздухоплаването се извършва теоретична и практическа подготовка за придобиване на компетентност:

1. по търговска експлоатация на ВС;
2. летищно осигуряване на полетната дейност;
3. административно осигуряване на въздухоплаването.

(2) За изпълнение на дейностите по ал. 1 АУЦ организират курсове, като осигуряват и провеждат обучение в съответствие със:

1. препоръчителните курсове на ИКАО и Международната асоциация на авиопревозвачите (ИАТА) и възприетите от ГВА изисквания по търговската експлоатация и летищно осигуряване;

2. номенклатурата курсове на ИКАО, приложение № 2, 060-069 (Въздушен транспорт), 110-119 (Аварийно-спасително и противопожарно осигуряване на полетите на летище), 120-139 (Управление), 150-159 (Гражданска въздухоплавателна администрация и нормативна уредба на гражданското въздухоплаване), 210-219 (Технология за авиационно обучение), 020-029 (Аеронавигационно информационно обслужване).

(3) Авиационните учебни центрове могат да организират и провеждат и специализирани курсове за подготовка на персонал според изискванията на ГВА, авиационните оператори, летищните предприятия и оператори на летищна дейност.

(4) Авиационните учебни центрове удостоверяват пред ГВА съответствие на изискванията по тази наредба чрез организационно-техническа документация (ръководство за дейността на авиационния учебен център), включваща:

1. правилник за организация и дейност на авиационния учебен център;
2. методически материали за съответното обучение;
3. материали, доказващи наличието на необходимата учебно-материална база;
4. документи, потвърждаващи компетентността на преподавателския и инструкторския персонал.

Чл. 23. (1) В учебните центрове, подготвящи специалисти по обслужване на въздушното движение, се провежда:

1. професионално обучение и квалификация, необходими за получаване или продължаване на валидността на квалификационни класове или разрешителни, както и за придобиване на професионална компетентност на персонала по обслужване на въздушното движение;

2. летателно обучение за ръководители на полетите при спазване на изискванията по чл. 20;

3. организиране на курсове по различни дисциплини, осигуряващи организацията, планирането, провеждането и отчитането на дейността по обслужване на въздушното движение.

(2) За изпълнение на дейностите по ал. 1 АУЦ организират курсове, като осигуряват и провеждат обучение в съответствие със:

1. (изм. - ДВ, бр. 47 от 2008 г.) ръководството на ЕВРОКОНТРОЛ за основното съдържание и целите на курсовете за обучение на ръководителите на полети за получаване на квалификационни класове (основно обучение и обучение за квалификационен клас, съгласно ръководството на Евроконтрол "Насоки за първоначално обучение на ръководители на полети - общо основно съдържание", издание от 10 декември 2004 г. (Eurocontrol's 'Guidelines for air traffic controller Common Core Content Initial Training', edition of 10 December 2004));

2. курсовете от номенклатурата на ИКАО, приложение № 2, 050-059 (Обслужване на въздушното движение и търсене и спасяване), 030-039 (Аеронавигационно метеорологично обслужване), 020-029 (Аеронавигационно информационно обслужване),

161-169 (Аеронавигационни комуникации и оборудване), 170-179 (Аеронавигационни комуникации), 210-219 (Технология на авиационното обучение).

(3) Авиационните учебни центрове удостоверяват пред ГВА съответствие на изискванията по тази наредба чрез организационно-техническа документация (ръководство за дейността на авиационния учебен център), включваща:

1. правилник за организация и дейност на авиационния учебен център;
2. методически материали по обучение на състава;
3. материали, доказващи наличието на необходимата учебно-материална база;
4. документи, потвърждаващи компетентността на преподавателския и инструкторския персонал;
5. документи, потвърждаващи осигуряването на операторската дейност, като закупени или лизинговани учебни тренажори и симулатори, организация на техническото им обслужване, договори за практическо обучение по работни места и др.

(4) В зависимост от преценката за осигуряване на безопасността на полетите ГВА може да предяви допълнителни изисквания в рамките на изискванията на установените международни норми и стандарти по обучението на ръководители на полети.

Чл. 23а. (Нов - ДВ, бр. 67 от 2013 г.) (1) В АУЦ за подготовка по авиационна сигурност се извършва:

1. обучение на служители по сигурността, които осъществяват контрол за сигурност и са пряко ангажирани в изпълнението на мерките за сигурност;
2. обучение на лица, които не са пряко отговорни за сигурността, не са пряко ангажирани в изпълнението на мерките за сигурност, но изпълняват задачи по авиационна сигурност.

(2) За изпълнение на дейностите по ал. 1 АУЦ организират курсове, като осигуряват и провеждат обучение в съответствие със:

1. номенклатурата курсове на ИКАО, приложение № 2, 123 (Авиационна сигурност);
2. правото на Европейския съюз в областта на авиационната сигурност;
3. Националната програма за сигурност в гражданското въздухоплаване и Националната програма за обучение и сертифициране по сигурност в гражданското въздухоплаване.

(3) Авиационните учебни центрове удостоверяват пред ГД "ГВА" съответствие на изискванията по тази наредба чрез организационно-техническа документация, включваща:

1. ръководство за организация и дейност на авиационния учебен център за обучение по авиационна сигурност;
2. методически материали за обучение;
3. материали, доказващи наличието на необходимата учебно-материална база;
4. документи, потвърждаващи компетентността на инструкторския състав.

Чл. 24. Авиационни учебни центрове, които са получили свидетелство, могат да организират и провеждат обучение и квалификация на персонал и за нуждите на ведомства, опериращи с ВС и техника извън гражданския въздухоплавателен регистър.

Раздел III

Учебно-материална база на авиационните центрове

Чл. 25. (1) Учебно-материалната база обхваща всички методически, дидактически, технически и материални средства, необходими за качествено и пълноценно провеждане на учебен процес по определен вид дисциплини.

(2) Обучението в авиационните учебни центрове трябва да се осигурява със:

1. помощни методически материали, включващи учебна, техническа и специализирана литература (учебни пособия и учебници, ръководства и наръчници, инструкции по експлоатация, записки, лекции, анотационни бележки и др.);

2. нагледни методически материали (схеми, чертежи, плакати, албуми, скици, технологични карти и др.);

3. аудио-визуални средства (плаки, диапозитиви, учебни филми, видеокасети, магнетофонни записи и др.);

4. образци и макети от изучаваната техника (разрези и макети, действащи в определени режими установки и системи, цели или разкомплектовани образци на агрегати и системи от изучаваната авиационна или обслужваща техника, ВС, аеронавигационни средства и др.);

5. контролно-измервателна апаратура (измервателни уреди и прибори, диагностични стендове, тестващи апаратури и др.);

6. компютърна техника (софтуерно и хардуерно изградени компютърни класове, работни станции, интранет-мрежа и др.) с програмни продукти, осигуряващи тематично обучението;

7. тренажори и симулатори, демонстриращи или отработващи, частично или пълно, определени режими, ситуации, процедури, действия или функционални особености.

(3) Учебно-материалната база е целево обвързана с осигуряването на определени знания, навици и умения по дисциплини, професии и специалности, за които авиационният учебен център иска свидетелство.

Чл. 26. (1) За провеждане на курсовете по обучение и квалификация учебните центрове се оборудват с учебни зали и лаборатории, осигуряващи обстановка за провеждане на учебен процес.

(2) Учебните зали отговарят на определени методически изисквания:

1. да са оборудвани с персонални равнопоставени работни места;

2. да са оборудвани с учебни технически средства (черна/бяла дъска, екран, апарат за проектиране, учебно-методически табла и т.н.);

3. когато учебната зала е компютърен клас, да са спазени установените норми по използване на компютърна техника;

4. когато учебната зала е технически клас, да са спазени допълнителните изисквания по техническа и противопожарна безопасност;

5. когато учебната зала е оборудвана с тренажори или симулатори, трябва да са спазени условията за нормално функциониране на тренажорите и т.н.

(3) Учебните зали и лаборатории трябва да отговарят на установените санитарно-битови норми:

1. да са отоплени и осветлени в съответствие със санитарните изисквания за работа в седящо положение;

2. да са шумоизолирани от силни звукови дразнители;

3. да са оборудвани с работни места (маси, столове, чинове), отговарящи на ергономичните норми за работа в седящо положение;

4. да позволяват обучение с установени работни интервали и т.н.

(4) Авиационните учебни центрове могат да използват и учебни зали и лаборатории под наем. Придвижването от една учебна зала в друга (в един учебен ден) не трябва да превишава установените норми за почивка между занятията.

Чл. 27. (1) За провеждане на летателно обучение авиационните учебни центрове да

използват като основно летище за обучение само такова, което има издадено удостоверение за експлоатационна годност, оборудвано с всички минимално необходими аеронавигационни и технически съоръжения за провеждане на първоначално летателно обучение.

(2) При кандидатстване за свидетелство за летателно обучение АУЦ доказват целесъобразността за използване на определен район от въздушното пространство за летателно обучение (района на основното летище за обучение), разработка на всички навигационно-методически материали, договори за техническо обслужване и всички видове осигуряване, план и условия за взаимодействие с други авиационни и летищни оператори.

(3) На основното летище за обучение се осигуряват съхраняване и техническо обслужване на учебните ВС, площадки за предполетен и следполетен преглед, маркировка на летателното поле, безопасност на движението на учебните ВС по летателното поле, ПИК и на подходите, радиокомуникации, място за ръководство, ГСМ и др.

(4) Учебните летища са съобразени с изискванията за безопасност на полетите при летателно обучение с отчитане размерите на ПИК, характеристиките на учебните ВС, визуалните параметри и радиосредствата за навигация, условията за промяна на метеорологичната обстановка, характеристиката на ветровете, състоянието на грунда и др.

Чл. 28. (1) Авиационни учебни центрове, кандидатстващи за права за летателно обучение, използват собствени или наети учебно-тренировъчни ВС.

(2) Изискванията към аеродинамичните, летателно-техническите, масовите и пилотажните характеристики на учебните ВС се определят от класа, типа и целевото предназначение на ВС.

(3) Процедурите и технологиите на летателното обучение с конкретен тип ВС се задават в неговото ръководство за летателна експлоатация, а методиката за летателното обучение се разработва от АУЦ при спазване на изискванията от държавните програми.

(4) (Отм. - ДВ, бр. 86 от 2010 г.).

(5) Първоначално летателно обучение на вертолет се провежда препоръчително на едновигателен вертолет. Подготовката на пилоти за вертолети може да започне с обучение на самолет.

(6) В зависимост от обема на декларираното обучение (равнище на подготовка и количество обучаеми) АУЦ определя необходимото количество ВС за един сезон на първоначално обучение. Необходимото количество ВС се определя при спазване на нормите за престой във въздуха, за техническо обслужване и междуремонтен ресурс.

(7) За периодите на интензивно обучение авиационните центрове разработват система за техническо обслужване, така че да се съхранява безопасността на полетите и летателната годност на ВС.

(8) При обучение на технически персонал се използват ВС с изтекъл ресурс за многократно повтаряне на операциите по техническо обслужване и ремонт.

(9) (Отм. - ДВ, бр. 86 от 2010 г.).

(10) В зависимост от изискванията на производителя и от съображения за осигуряване на безопасност на полетите и съхраняване на летателната годност ГВА може да налага допълнителни изисквания към учебните центрове по вида и типа на учебните ВС, системата на техническото им обслужване, по допълнителното им оборудване, по охраната и съхранението им, по натоварването им в полет и по други обосновано целесъобразни изисквания.

Чл. 31. (1) Използването на тренажори и симулатори се допуска само когато е

доказана тяхната методическа съвместимост с практическата подготовка на ВС.

(2) Обучението на комплексен тренажор се извършва само от инструктор, получил свидетелство за такова обучение, по утвърдена програма за обучение.

(3) Обучението на тренажор по конкретен тип ВС се допуска само ако е препоръчано от производителя.

(4) Обемът подготовка на тренажор, измерван в пролетени часове, представлява само определена минимална част от общата програма за практическата подготовка. По принцип тренажорите и симулаторите се използват най-вече за затвърждаване на усвоени в полет навици и за моделиране на особени случаи в полет и отработване на реакциите по парирането им.

(5) Динамиката на процесите и последователността на действията при тренажори и симулатори, както и видът на приборите и техните показания, трябва реалистично да отразяват моделираните явления и събития.

(6) Използването на технически тренажори не трябва да въвежда отклонение в определящите параметри на техническите системи и в процедурите по техническо обслужване.

(7) Тренажорите и симулаторите за обучение на ръководител полети трябва в максимална степен да изобразяват информацията и да отразяват процедурите по работни места.

Чл. 32. (1) Практическото обучение по техническо обслужване на авиационната техника се провежда в учебни авиотехнически бази. Като такива могат да се използват и лицензирани организации за техническо обслужване на авиационна техника, ако обучението не предизвиква нарушения в технологичния производствен процес.

(2) Като авиотехнически бази могат да се използват и авиоремонтните заводи, фабрики и цехове при условие, че имат лиценз за изпълнение на формите на техническо обслужване и ремонт, за които се провеждат обучението и квалификацията.

(3) По целесъобразност учебните центрове могат да създават свои авиотехнически бази, оборудвани с цехове и лаборатории, съоръжени с необходимия инструментариум и екипировка, които да бъдат лицензирани по Наредба № 145 от 1999 г. за лицензиране на организациите за техническо обслужване и ремонт на авиационна техника (ДВ, бр. 8 от 1999 г.).

(4) Стажуването в лицензирани авиотехнически бази се зачита за технически стаж при издаване на свидетелства за правоспособност на персонала.

Раздел IV

Методика и методически изисквания

Чл. 33. (1) Методиката на авиационното обучение изисква точно спазване на авиационните стандарти, норми и препоръки независимо от методическите способности и творческите възможности на преподавателя.

(2) При обучението се спазват общоприетите от ИКАО изисквания към формите и методическото осигуряване на авиационното обучение.

(3) При организирането на тематично и модулно обучение не може да се прескачат теми и модули, осигуряващи знания от технологичната последователност.

(4) При изучаването на конкретна материална част (ВС, системи, агрегати, навигационни и комуникационни средства и т.н.) не може да се предоставят технически характеристики по принцип, отличаващи се от обявените в техническата документация.

(5) При изучаването на конкретни летателно-технически характеристики на въздухоплавателни средства или на техническите характеристики на осигуряваща авиационна техника не може да се извършват други теоретични тълкувания върху режимите на работа и особените условия на експлоатация, освен обявените в техническата документация независимо от квалификацията на преподавателя.

(6) При изучаването на процедури и технологични операции, изпълнението на които пряко или косвено влияе върху безопасността на полетите и летателната годност на авиационната техника и съоръженията, не може да се въвеждат други тълкувания, освен предложените от производителя на технологията.

(7) При изучаването на летателна, техническа и технологична документация, свързана с контрол на параметри, изисквания, последователност и пълнота на процедури, ред и честота на настройка и тестване, условия за резервиране, условия за подмяна на агрегати, условия за ограничение на експлоатация, условия за промяна на режими и допуски, документиране на летателно и техническо състояние и съответствие и т.н., не се разрешава привеждане на данни и характеристики само по аналогия с други въздухоплавателни средства и технически системи и устройства.

(8) По всеки летателен и технически учебен предмет методическите съвети на учебните центрове следва да препоръчат методическа разработка.

Чл. 34. (1) Обучението за придобиване на определен вид квалификация се провежда по утвърдени програми, обхващащи тематиката на държавните изисквания за специалността или професията.

(2) Когато придобиването на определена квалификация е свързано с изучаването на повече от един учебен предмет, се разработва учебен план, представящ последователността на учебните предмети, методическата им обвързаност, целите на обучението, формите на преподаване за теоретичната и практическата подготовка, обема часове по дисциплини за теоретична и практическа подготовка, продължителността на обучението.

(3) Учебните програми по всеки учебен предмет от учебния план обхващат регламентирания обем и съдържание по специалността в обявените програми от държавните изисквания.

(4) По договореност с потребителите учебните центрове може да разширяват обема на обучението както по отношение на съдържанието на учебните предмети, така и в обема на часовете над държавните изисквания.

(5) За практическото изпълнение на обучението по учебните планове и програми се организират курсове.

(6) Обучаемите, включени в даден курс, не могат да бъдат повече от оборудваните учебни работни места.

(7) Авиационните учебни центрове задължително обявяват пред ГВА и пред потребителите учебните предмети, професиите и специалностите, по които провеждат обучение или имат право да провеждат курсове с обучение за квалификация (за специалностите със защита на правоспособността пред ГВА).

Чл. 35. (1) Интегрираните курсове обхващат цялостното обучение по специалности, включвайки в себе си модулни курсове по етапи на подготовката за придобиване на последователни квалификационни равнища.

(2) Интегрираните курсове отговарят на държавното изискване за обучение и квалификация по цялостното изграждане на даден специалист, покривайки всички квалификационни изисквания към длъжностните характеристики на дадена специалност

или професия.

(3) По програмите от интегрираните курсове се извършва съпоставянето и преценка за съответствието в подготовката на специалисти, получена в различни страни и по различни системи за обучение и квалификация.

(4) Интегрираните курсове имат устойчива структура на учебните програми и излагат принципите за синтезиране на определена система от знания и умения за покриване на изискванията към квалификацията за дадена професия.

(5) Структурата на интегрираните курсове зависи от регламентирането на изискванията към подготовката на авиационните специалисти от дадена професия.

(6) Различните модули в интегрираните курсове могат да са свързани в последователни и паралелни връзки, да допускат взаимна заменяемост и допълване, но при всички случаи следва да отразяват прогресивно нарастване на квалификацията, компетентността и правомощията.

Чл. 36. (1) Модулните курсове обхващат само етапи от обучението и подготовката на специалисти и съответстват на определени квалификационни равнища.

(2) Модулните курсове могат да са по-разширени или по-съкратени от модулите с програми в интегрираните курсове в зависимост от целите на обучението. Към модулните курсове се отнасят всички курсове за изучаване на тип въздухоплавателно средство или тип техническа система с придобиване на квалификация за клас/тип/рейтинг.

Чл. 37. (1) Опреснителните курсове обхващат учебни програми за възстановяване и обогатяване на знания и умения, по които обучаемият вече е придобил квалификация и правоспособност.

(2) В опреснителните курсове в равни съотношения се включват материали по основни знания и умения, обобщение на опит през изминалия период и нововъведени или очаквани изменения в технологиите и процедурите.

Чл. 38. (1) Приравнителните курсове за обучение се планират и провеждат, когато са налице отклонения в системата от знания и умения на различни специалисти, обучавани в различни системи и в различни периоди.

(2) Приравнителните курсове имат основно предназначение да отстранят несъответствията с държавните изисквания в знанията и уменията на специалисти, които вече са придобили правоспособност.

Чл. 39. (1) Допълнителни и съпътстващи курсове се организират и провеждат, когато в периодите на валидност на правоспособността възникват значими изменения в технологиите и процедурите.

(2) Допълнителните и съпътстващите курсове са наложителни при въвеждането на нова авиационна техника, нови схеми на експлоатация, обслужване и осигуряване на авиационната дейност, нови системи на организация, планиране и контрол и др.

(3) Допълнителни и съпътстващи курсове се организират и провеждат, когато при зададената квалификация се въвеждат нови, неизпълнявани или нетипични задачи от експлоатацията.

Чл. 40. (1) Организацията на учебния процес е основно методическо изискване. Планирането и организирането на учебните занятия се съобразява с потенциалните възможности на обучаемите за възприемане на нова информация и за концентрация върху изучавания материал.

(2) Организацията и планирането на учебния процес трябва да гарантират пълноценното изпълнение на учебните планове и програми. Планирането трябва да осигурява последователността на учебните предмети по логиката на учебния план и

последователността на тяхното взаимно допълване при формирането на знания.

(3) Учебните занятия по теоретичните дисциплини се планират в двойки часове с продължителност 45 - 60 мин., но не повече от 6 - 8 часа на ден.

(4) Класовете по предметите, включващи висока степен на контрол върху практическата работа или широка употреба на демонстративен материал или оборудване, по брой не трябва да надхвърлят 12 курсисти.

(5) Занятията по практическа подготовка се планират в зависимост от натовареността на материално-техническата база, но с продължителност до 6 часа на ден. Занятията по практическа подготовка се съобразяват с продължителността на операциите в технологичните карти.

(6) Учебните занятия на тренажор по интензивност и продължителност са съобразени с препоръките на производителя, със спецификата на отработваните упражнения и утвърдената методика на процедурите.

(7) Летателната подготовка се организира в летателни смени (по планова таблица за деня). Видът и продължителността на летателните упражнения се определят от изискванията в учебния курс за типа ВС, от методическата разработка на летателните упражнения и от ограниченията и нормите на летателното време в ръководствата за летателна експлоатация.

(8) Независимо от характера на занятието то трябва да се планира така, че тематично да бъде завършено. В планираните часове за дадено занятие трябва да са изпълнени всички поставени в него образователни и практически цели.

Чл. 41. (1) Интензивността и ефективността на учебния процес се определят от материално-техническото и методическото осигуряване за бързо и качествено възприемане на информацията.

(2) На всеки от обучаемите се осигуряват учебно-методически материали (записки, учебници, методики, сборници, технологични карти, работна документация, справочници, примерни разчети, таблици, стандарти, норми и т.н.), по които да може да извърши самостоятелна подготовка.

(3) При мултимедийно обучение обучаемите трябва да имат предварителна подготовка за работа с компютърната система и уверено да ползват инсталирания обучаващ продукт. На всеки обучаем се осигурява достатъчно време за самостоятелна работа в компютърната мрежа.

(4) В зависимост от характера на поднасяните знания обучението се осигурява с нагледни материали, подпомагащи за точни и достоверни възприятия (плакати, схеми, плаки, диапозитиви, албуми, диаграми, учебни филми, записи и др., утвърдени методически пособия).

(5) Практическите занятия и тренажорната подготовка се осигуряват с материална база и технологични материали, отговарящи и съответстващи на характеристиките на изучаваната авиационна техника.

Раздел V

Преподаватели и инструктори в авиационните учебни центрове

Чл. 42. (1) Статут на преподавател има лице, на което е поверено обучение в каквато и да е форма на организация на учебния процес (чрез пряко преподаване на

знания, чрез мултимедийна система за обучение, чрез тренажорна инсталация или апаратура или чрез демонстрации на операциите с дадена техническа система).

(2) Преподаватели, които обучават по определени технологии за получаване на правоспособност, се наричат инструктори. В случаите, когато не са регламентирани изискванията, по отношение на квалификацията, за която обучават, инструкторите трябва да имат свидетелство за правоспособност, издадено по реда на Наредбата за издаване на свидетелства за правоспособност на авиационния персонал, най-малко със същия квалификационен клас или по-висок.

(3) Преподаватели в АУЦ могат да бъдат лица с висше образование:

1. получили свидетелство на преподавател с цел доказване на знанията и уменията за преподаване по конкретен учебен предмет, група учебни предмети или професия; покриването на минималните изисквания за преподавател се базира на тезата, че има права да обучава в правоспособност за квалификация само този, който притежава такава квалификация;

2. с научна степен "доктор на науките", "доктор", хабилитирани лица и лица, придобили статут на преподавател по закон, ако са получили съответните степени, звания и права в област, свързана с въздухоплаването.

(4) Свидетелство на преподавател в АУЦ се издава от ръководителя на ГВА при отчитане становището на експертните комисии към ГВА.

(5) За да получи права на преподавател в АУЦ, кандидатът трябва да притежава определен методически опит, като:

1. е придобил такъв опит най-малко две години като асистент- преподавател в АУЦ, получил свидетелство по тази наредба независимо по какъв учебен предмет;

2. е разработил методически материалите, по които ще води обучение;

3. е запознат с методиката и изискванията на преподаването - като равномерно поднасяне на учебния материал, с достатъчно време за осмислянето и възприемането му, на правилен технически език, с точно формулиране на целите и задачите на изучавания материал и изводите по направените заключения и т.н;

4. познава връзките на преподавания материал от научната област с необходимите знания и умения при формирането на дадена професия или специалност;

5. познава логиката на учебния план и учебните програми за учебните предмети, по които води обучение;

6. познава техническата и регламентиращата документация в областта на преподавания учебен материал;

7. познава технологиите и процедурите за практическо обучение при придобиване на квалификация в областта на преподавания материал;

8. познава техническите параметри и изисквания на използваните в преподаването технически системи и средства.

(6) Асистент-преподавателите работят под ръководството на опитен преподавател. На тях им се поверява обучение по част от учебния материал при контрол от преподавател, придобил права в условията на тази наредба. Те трябва да са преминали курса на обучение.

(7) Преподавателите-инструктори трябва да са защитили инструкторски квалификационен клас по Наредбата за издаване на свидетелства на авиационния персонал, когато това се изисква в документацията на изучаваната техническа система (ВС, тренажор, контролно-измервателна апаратура, аеронавигационни средства, технически средства за осигуряване на полетите, технически средства за обработката на пътници и товари и т.н.).

(8) В случаите, когато в технологичния процес на практическото обучение по въздухоплавателно средство, негова система или други технически системи, оборудване и устройства не е указана системата за придобиване и доказване на квалификацията на преподавателите и инструкторите, АУЦ разработва изисквания и ги съгласува с ГВА.

(9) Придобитите свидетелства за правоспособност на преподавателите нямат ограничение в срока на валидност, освен когато преподаваните технологии не изискват специализирано свидетелство.

(10) (Нова - ДВ, бр. 67 от 2013 г.) Инструкторите, които провеждат теоретично или практическо обучение по авиационна сигурност в АУЦ, отговарят на критериите на Регламент (ЕС) № 185/2010 на Комисията от 4 март 2010 г. за установяване на подробни мерки за прилагането на общите основни стандарти за сигурност във въздухоплаването и са преминали пълен теоретичен курс за инструктори, покриващ съдържанието на програмата за обучение на инструктори по авиационна сигурност на ИКАО.

Чл. 43. (1) В зависимост от придобиването на правоспособност за преподавателска работа преподавателите се разделят в три категории:

1. лица с научна степен "доктор на науките", лица с научна и образователна степен "доктор", хабилитирани лица, както и други лица, придобили права по Закона за научните степени и научните звания - всички в област, свързана с въздухоплаването; в областта на своята компетентност тези преподаватели се избират от специализираните научни съвети на Висшата акредитационна комисия към Министерския съвет и не получават свидетелства по тази наредба;

2. лица, придобили права на преподавател по изискванията на тази наредба; тези преподаватели получават свидетелство за правоспособност при доказване по неоспорим начин на знания и умения за обучение по даден учебен предмет (или учебни предмети) пред експертните комисии на ГВА;

3. преподаватели-инструктори, придобили права за обучение (за инструкторска работа) по силата на утвърдена от производителя технологична документация с изисквания към квалификацията и нейното поддържане за конкретен тип въздухоплавателно средство, тренажор, аеронавигационно средство, средство за обслужване или осигуряване на полетите или други технически системи.

(4) В авиационните учебни центрове се разработва системата за подготовка на преподаватели, която се съгласува с ГВА. Авиационните учебни центрове разработват програми за подготовка на преподавателски персонал, които включват основни (специализирани) и спомагателни курсове за подготовка.

Чл. 44. (1) За качествено провеждане на учебния процес и поддържане на технологичното равнище на учебно-материалната база и техническите средства за обучение авиационните учебни центрове назначават учебно-помощен и помощно-осигуряващ персонал.

(2) Към помощно-осигуряващия персонал се отнасят и лицата, пряко занимаващи се с организиране, планиране и отчитане на учебната работа.

Раздел VI

Учебни програми

Чл. 45. (1) Учебните програми за професионално авиационно образование съдържат държавните изисквания към професията и специалността в обем и равнище, достатъчни за покриване на квалификационните характеристики на осигуряваните длъжности.

(2) Гражданската въздухоплавателна администрация издава справки (държавни програми и квалификационни характеристики) за специалностите от списъка в приложение № 1 в съответствие с чл. 120, ал. 4, т. 11 ЗГВ.

Чл. 46. (1) Структурата и съдържанието на учебните програми за професионално авиационно обучение и квалификация се определят от държавните изисквания за изпълнение на функционалните задължения по професии и специалности.

(2) Съдържанието на учебните програми включва научно-образователни и технологични знания на по-високо равнище от намиращите се в експлоатация авиационна и осигуряваща техника и технологии.

(3) Учебните програми за придобиване на квалификация по квалификационни класове се съобразяват с необходимите входни образователни и квалификационни равнища.

(4) Съдържанието и научно-образователното равнище в учебните програми не може да бъде по-ниско от заложените изисквания в препоръчаните курсове на ИКАО и Европейската комисия за гражданска авиация.

(5) Учебните програми за обучение и квалификация по интегрирани курсове отразяват степенуването на знанията и изискванията с повишаване на опита и квалификацията.

(6) Всички учебни програми по модулни курсове отчитат възможностите за заменяемост и равнищата на подготовката.

(7) Учебните програми за обучение и квалификация съответстват на установените стандарти, а при изучаване на технологични процеси - осигуряват двустранен преход между изучаваните и българските норми, стандарти, нормали и други оценъчни, контролирани и регулирани параметри.

(8) По основните и интегрираните курсове като държавни изисквания се предлагат учебни програми, в които се указват целта и задачите на обучение, авторите и условията на приложение. Тези програми за обучение и квалификация се разработват и приемат от експертните съвети към ГВА.

(9) Учебните програми по модулното обучение обхващат обучението по конкретно въздухоплавателно средство или техническа система за придобиване на квалификация с правоспособност за определени функции по техническо обслужване и експлоатация. Те осигуряват подготовка за придобиване на правоспособност по клас/тип/рейтинг.

Чл. 47. (1) Основна задача на учебните програми за практическа и тренажорна подготовка е придобиването на умения и навици, необходими при реализацията на определена технология.

(2) Структурата и съдържанието на програмите за практическа и тренажорна подготовка се определят от препоръките на производителя по обучение и експлоатация на изучаваната техника.

(3) Ако не се нарушава технологичният процес, учебните програми за практическа подготовка могат да се реализират в производствени условия. В такива случаи се изисква изрично решение на отговорните лица от системата за управление на качеството.

(4) Когато курсът за квалификация е предназначен за придобиване на умения и навици за допускане до експлоатация на определена техническа система (ВС, аеронавигационни, комуникационни и информационни средства), като държавни изисквания се определят изискванията на производителя, ако технологията не определя друго.

(5) Програмите за тренажорна подготовка може да се включат в общата методика на

обучение само когато са признати от производителя на тренажора като целесъобразни и непротиворечиви на технологията на обучение.

(6) Програмите за тренажорна подготовка може да бъдат само модули в интегрираните курсове за обучение и квалификация.

(7) Всички програми за практическа и тренажорна подготовка се обявяват, съгласувани със заявителя и утвърдени от ГВА.

Раздел VII

Изисквания към практическото обучение

Чл. 48. (1) Характеристиките на практическото обучение зависят от условията за набиране на опит и практически знания, от условията за безопасност на полетите и от икономическите съображения.

(2) Според организацията си практическото обучение може да бъде обособено в целенасочен курс или да се провежда в работна среда, по време на експлоатацията.

(3) (Доп. - ДВ, бр. 22 от 2007 г., изм., бр. 86 от 2010 г.) Практическото обучение може да се провежда с реални технически системи (ВС и устройства) или на тренажори и симулатори, одобрени от главния директор на Главна дирекция "Гражданска въздухоплавателна администрация" или оправомощено от него лице при условията на тази наредба.

Чл. 49. (1) Места за провеждане на техническото обучение са учебните летища и учебните авиотехнически бази и тренажорните комплекси.

(2) Практическо обучение може да се организира в целево оборудвани лаборатории и технически класове.

Чл. 50. (1) Практическо обучение се организира по програми, съответстващи на производствените технологии, методически осигуряващи възприемане на технологичните процеси и осигуряващи безопасност на полетите.

(2) Практическото обучение се провежда от преподаватели/инструктори, които притежават правоспособност и квалификационен клас, съответстващи на преподавания материал и изискванията за квалификация.

Чл. 51. (1) Програмите за професионално обучение на летци-пилоти имат унифициран характер, определящ единство в методиката на летателното обучение.

(2) Програмите за обучение на летци-пилоти са за:

1. първоначално обучение;
2. правоспособност по клас/тип/рейтинг квалификация;
3. права за инструкторска летателна работа;
4. права за контрол на летателната работа.

(3) Изискванията към програмите за подготовка на летци-пилоти при всички равнища на квалификация съответстват на изискванията на Наредбата за издаване на свидетелства на авиационния персонал.

(4) (Отм. - ДВ, бр. 86 от 2010 г.).

(5) Програмите от интегрираните курсове за летателно обучение и квалификация с придобиване на всички квалификационни класове и рейтинги по изискванията на ЕКАК отговарят на тези, заложи в JAR-FCL.

(6) Програмите за обучение на летци-пилоти, използващи квалификацията си за летателна дейност с нетърговски цели, може да бъдат облекчавани по преценка на ГВА в зависимост от целите на обучението и предоставяните права в свидетелството за

правоспособност.

(7) В преценките си по регулиране на програмите за обучение на летци от авиацията с общо предназначение и програмите за приравняването им към модулни и интегрирани курсове на обучение ГВА се ръководи от препоръките на ИКАО и ЕКАК, организацията и структурата на въздушното пространство и характеристиките на управлението и обслужването на въздушното движение за осигуряване на безопасността на полетите до приемливо равнище.

Чл. 52. (1) Програмите за обучение и придобиване на квалификация на ръководители на полетите са за:

1. първоначално обучение;
2. преходно обучение;
3. предварително обучение за работно място;
4. обучение на работно място.

(2) Програмите отговарят на приетите от ГВА изисквания на ЕВРОКОНТРОЛ към програмите за обучение и квалификация на ръководители на полетите.

(3) (Отм. - ДВ, бр. 47 от 2008 г.).

Чл. 52а. (Нов - ДВ, бр. 47 от 2008 г.) (1) Първоначалното обучение осигурява основно обучение и обучение за квалификационен клас, необходимо за получаване на свидетелство за ученик - ръководител на полети.

(2) Първоначалното обучение се извършва в съответствие с ръководството по чл. 23, ал. 2, т. 1.

(3) Първоначалното обучение включва следните предмети:

1. нормативни актове за гражданското въздухоплаване;
2. управление на въздушното движение, вкл. процедури за военно-гражданска координация;
3. метеорология;
4. навигация;
5. въздухоплавателни средства и принципи на полета;
6. човешки фактори;
7. оборудване и системи;
8. професионална среда;
9. култура на безопасност;
10. системи за управление на безопасността;
11. обслужване на въздушното движение при особени и аварийни ситуации;
12. намалена работоспособност на системите;
13. английски език в гражданското въздухоплаване;
14. радиотелефонна фразеология.

(4) Първоначалното обучение се състои от теоретични и практически курсове, включително тренажори, като продължителността му се определя в одобрени от ГД "ГВА" планове за първоначално обучение.

(5) Кандидатът трябва да придобие умения, които позволяват той компетентно да обслужва комплексно и интензивно въздушно движение и да улесняват неговия преход към обучение в орган за обслужване на въздушното движение (ОВД). Компетентността на кандидата след първоначалното обучение се оценява чрез изпити и/или чрез система за непрекъсната оценка.

Чл. 52б. (Нов - ДВ, бр. 47 от 2008 г.) (1) Обучението в орган за ОВД включва преходно обучение и обучение на работно място, необходимо за получаване на

свидетелство за ръководител на полети.

(2) В плановете за обучение в органа за ОВД се описват подробно обучението и сроковете, за да се разреши на кандидата да участва в процедурите на органа под контрола на инструктор за обучение на работно място.

(3) Планът включва елементите от системата за оценка на компетентността, включително работни задължения, оценка на напредъка и изпити заедно с процедурите за уведомяване на ГД "ГВА".

(4) Продължителността на обучението в орган за ОВД се определя в плана за обучение. Изискваните умения се оценяват чрез изпити и/или чрез система за непрекъсната оценка от одобрени компетентни екзаминатори или оценители, които трябва да бъдат неутрални и обективни в преценките си.

Чл. 52в. (Нов - ДВ, бр. 47 от 2008 г.) (1) Продължаващо обучение е обучение за запазване валидността на квалификационните класове и разрешенията за орган.

(2) Продължаващото обучение за поддържане на валидни квалификационни класове и разрешения в свидетелството за правоспособност на РП се състои в опреснителни курсове, обучение за действия в особени и аварийни ситуации и езиково обучение.

(3) Продължаващото обучение се състои от теоретически и практически курсове, включително симулации. Доставчикът на обучение установява схеми за компетентност, в които се описват подробно процесите, сроковете и човешките ресурси, необходими за предоставяне на съответното продължаващо обучение и за доказване на компетентност. Тези схеми се преглеждат и одобряват най-малко на всеки три години.

(4) Продължителността на продължаващото обучение трябва да съответства на функционалната необходимост на ръководителите на полети, работещи в органите за ОВД, при планирани промени на процедурите или оборудването и е предмет на одобрение от ГД "ГВА".

Раздел VIII

Завършване и удостоверяване на професионалното обучение и квалификация

Чл. 53. (1) Всеки курс на обучение и квалификация се счита за завършен след успешно полагане на изпити за пълноценното изпълнение на целите на обучението.

(2) При завършване на обучението си обучаемите имат право да полагат изпити в две сесии: редовно (непосредствено след завършване на курса) и допълнително (в насрочена дата не по-късно от 2 месеца след завършване на курса).

(3) Когато в курса за обучение и квалификация са включени повече от една дисциплини, обучението се счита за завършено при успешно полагане на изпити по всички дисциплини. Неудовлетворителното представяне по някой от учебните предмети не позволява издаването на документ за завършен курс. Обучението в курс с няколко модула завършва най-късно до 2 години.

(4) Когато се изисква подновяване или продължаване на срока на квалификационен клас от свидетелството за правоспособност, завършване на курс за професионално обучение (опреснителен курс), може да се защити само с успешно полагане на изпити, независимо дали обучението е протекло организирано в курс или индивидуално.

(5) При неуспешно представяне на изпит обучаемите имат право да се явят на поправителен изпит не по-рано от 1 месец след изпитната сесия.

Чл. 54. (1) Цел на изпитите е достоверната проверка на придобитите знания и умения, позволяващи положителна оценка за правоспособността по дадена специалност.

(2) В зависимост от характера на изучавания материал и спецификата на изискваните знания по него изпитите може да се провеждат в различни форми, чрез които обучаемите да изложат в достатъчна степен самостоятелно придобитите знания и умения.

(3) Основен принцип при организацията на изпитите е създаването на условия за самостоятелно и комплексно представяне на знанията и уменията на обучаемите при минимални възможности за субективност на оценките.

(4) Организацията на изпита осигурява достатъчно време за самостоятелна работа (подготовка) на обучаемия, с възможности за свободно използване на определените методически материали, материална база и техника, измервателна апаратура и компютърна техника, техническа и специална литература и документация и др.

(5) Основна форма на изпит е оценяването на придобитите знания по правилните отговори на предварително обявените тестове. Тестовите включват достатъчно въпроси от изучавания материал. Въпросите в тях се формулират точно и научно достоверно и изискват еднозначен и конкретен отговор.

(6) Когато не са разработени специализирани тестове, изпитът се провежда писмено и устно по предварително обявен въпросник.

(7) Ако изискванията към получаваната квалификация са свързани с доказване на практически или операторски навици и умения, изпитът се провежда по строго регламентирана методика само от сертифицирани лица с по-висока квалификация и по-висок квалификационен клас.

(8) Изпитите трябва да обхващат целия учебен материал от учебната програма и се провеждат по въпросници или тестове, обявени заедно с учебната програма.

(9) Обучаемите се запознават с изискванията за изпита, времето на провеждане, формата на изпитване, съдържанието на изпита.

(10) При всички форми на изпитване се оставя документален запис на отговорите (записка, попълване на тест, попълване на таблица, решаване на задача и т.н.), от който да се виждат основните резултати на изпита.

(11) Резултатите от изпита се нанасят в изпитен протокол, заверен с подписа на изпитващия и утвърден от органа, имащ права да провежда изпита.

(12) По всички курсове за квалификация, завършващи с придобиване на правоспособност по специалности за придобиване на свидетелство за компетентност, изпитите се организират от АУЦ с писмено искане пред ГВА и се провеждат от назначени от ГВА изпитващи.

Чл. 55. (1) Ръководителят на ГВА определя със заповед комисиите за провеждане на изпити. Членове на експертните комисии за разработване на държавните изисквания към учебните програми и тестове могат да влизат в състава на изпитните комисии, ако притежават съответната квалификация.

(2) Независимо от своята месторабота и трудови взаимоотношения при провеждане на изпита изпитващите имат статут на представители на ГВА и попълват и заверяват протоколите (ведомостите) за резултатите от изпита като представители на ГВА.

(3) Изпитът се провежда от един или повече членове на изпитната комисия. Не може да бъде изпитващ лице, което не притежава квалификация, по-висока от предоставяната в курса на обучение, по който се провежда изпитът.

(4) За резултатите от изпита се изготвя протокол, който се съхранява най-малко докато е валиден срокът на квалификацията.

(5) Когато въз основа на изпита се издава свидетелство за правоспособност или придобиване на квалификационен клас, изпитните протоколи се съхраняват в делото на обучаемия.

Чл. 56. (1) Професионалното образование, придобито в професионално училище, професионална гимназия или професионален колеж, открити със заповед на министъра на образованието и науката и акредитирани за обучение от Националната агенция за професионално образование и обучение, се удостоверява с диплома за завършено средно образование.

(2) Професионално образование, придобито във висше училище или университет с акредитирани авиационни специалности от Националната агенция за оценяване и акредитация, се удостоверява с документ на училището.

(3) Авиационните учебни центрове, професионалните училища, професионалните гимназии, професионалните колежи и университети с авиационни специалности, които са придобили право за авиационно обучение по условията на тази наредба, издават Свидетелство за професионална квалификация по професия (специалност).

(4) Свидетелство за професионална квалификация се издава само за специалности, за които учебното заведение е придобило права по условията на тази наредба.

(5) Свидетелствата за професионална квалификация служат като удостоверения за компетентност само за длъжностите, за които не се изисква свидетелство за правоспособност по условията на Наредбата за издаване на свидетелства за правоспособност на авиационния персонал.

(6) За професиите, специалностите и специализациите по раздел I на приложение № 1, които са свързани със защита на правоспособността пред ГВА и получаване на свидетелство по условията на Наредбата за издаване на свидетелства на авиационния персонал, Свидетелството за професионална квалификация е условие за участие в изпит, ако същата наредба не изисква друго.

(7) Когато за заеманата длъжност има изискване за входно образователно равнище, свидетелствата за професионална квалификация по професия или специалност не заменят диплом за образование.

(8) Документите по авиационното обучение и квалификация подлежат на архивиране: документите за организираните курсове на обучение се съхраняват 4 години, а документите по проведените изпити - 5 години.

Чл. 57. (1) За всички длъжности в гражданското въздухоплаване, при заемането на които е необходимо свидетелство за правоспособност, изключителни права за издаване на свидетелства за правоспособност и документи за професионална квалификация има ГВА по условията на Наредбата за издаване на свидетелства за правоспособност на авиационния персонал.

(2) Права за издаване на документи за професионална квалификация извън указаните в ал. 1 имат ръководителите на АУЦ.

(3) Свидетелствата за правоспособност и документите за професионална квалификация и професионална компетентност се издават след завършен курс на обучение въз основа на резултатите от проведен изпит, документирани в утвърдена изпитна ведомост.

Раздел IX

Записи, водени от авиационните учебни центрове

Чл. 58. (1) В АУЦ се води документация за курса, обучаемите и преподавателите.

(2) Общите данни за всеки обучаем включват:

1. трите имена и единния граждански номер на обучаемия;
2. код и наименование на курса;
3. информация за първоначалния опит и подготовка на обучаемия;
4. данни за притежавани свидетелства за правоспособност или професионална компетентност;
5. дати на започване и завършване на курса;
6. данни за използваните в курса тренировъчни средства (ВС, тренажори, системи за компютърно обучение).

(3) Текущите данни за всеки обучаем включват:

1. текущи данни за оценяване на знанията по занятия (практически занятия, учебни полети, лабораторни упражнения) и предмети;
2. дата на полагане и оценка от изпита и име на изпитващия;
3. брой допълнителни часове за обучение/тренировка, проведени след незадоволителни резултати от изпити или тестове.

(4) Записите за преподавателите, инструкторите и изпитващите включват:

1. код и наименование на курса и учебния предмет, които водят или по които изпитват;
2. данни, удостоверяващи квалификацията и правото на преподавател или инструктор по тази наредба.

(5) Записите по ал. 2, 3 и 4 се съхраняват от АУЦ 3 години след приключване на курса.

Чл. 59. (1) Свидетелството за успешно завършен курс, издавано от АУЦ, съдържа:

1. наименование на АУЦ;
2. номер на свидетелството;
3. трите имена на обучаемия;
4. единния граждански номер на обучаемия;
5. наименование и код на курса за обучение;
6. дата на започване и завършване на курса;
7. номер на протокола, с който се удостоверява завършването на курса;
8. списък на изучаваните дисциплини с резултата от положените изпити/тестове;
9. подпис на ръководителя на АУЦ и ръководителя на предприятието, на името на което е издадено свидетелство за АУЦ по тази наредба;
10. печат на АУЦ.

(2) Авиационният учебен център води документация за издадени свидетелства за обучение.

Раздел X

Експертни комисии на ГВА по професионалното обучение и квалификация

Чл. 60. (1) Ръководителят на ГВА назначава експертни комисии към ГВА по професионалното обучение и квалификация по професионални направления.

(2) Основни задачи на експертните комисии към ГВА са да:

1. подпомагат ръководителя на ГВА, като гарантират качество на държавните

изисквания по обучение и квалификация;

2. гарантират съответствие на учебната документация с установените норми и стандарти във въздухоплаването;

3. разработват проекти на държавните програми и тестове;

4. реализират контрола на обучението;

5. подготвят становища по издаването на свидетелства на преподаватели в АУЦ.

(3) За членове на експертните комисии се определят доказано компетентни в обучението и квалификацията, да притежават квалификационни права и широки теоретични и практически познания.

(4) Експертни комисии се назначават в направленията по:

1. летателна експлоатация;

2. по техническа експлоатация на ВС, летища и средства за аеронавигация;

3. по търговска експлоатация и административно осигуряване на въздухоплаването;

4. обслужване на въздушното движение.

(5) По преценка на ръководителя на ГВА експертните комисии могат да се сливат или да се създават подгрупи.

(6) Експертните комисии включват в равни пропорции специалисти (инспектори-експерти) от ГВА, професионални преподаватели и представители на авиационните фирми и организации.

(7) Организирането и работата на всяка експертна комисия се ръководи от председател, определен от ръководителя на ГВА.

Чл. 61. (1) Експертните комисии разработват, обсъждат и предлагат учебните планове и учебните програми по номенклатурата на основните курсове на ИКАО.

(2) Експертните комисии обсъждат и предлагат за утвърждаване от ръководителя на ГВА на тестовете и изпитните процедури по програмите по ал. 1. Те организират развитието на системата за контрол на качеството в обучението и квалификацията.

(3) Членовете на експертните комисии подпомагат дейността на инспекторите по анализа на организацията и качеството в подготовката на персонала.

(4) Експертните комисии приемат процедури, обсъждат заявки и правят предложения за издаване на свидетелства на преподавателите в АУЦ.

(5) Експертните комисии оценяват подготовката на кандидатите за получаване на свидетелство за АУЦ (в частта материално-техническо и методическо осигуряване) и правят предложение пред ръководителя на ГВА за предоставяне или отказ за издаване на свидетелство за АУЦ с определени права.

(6) Членовете на експертните комисии провеждат (участват в) изпити по заявка на ръководителите на учебни центрове в обявени сесии, когато се изисква свидетелство за правоспособност, издавано от ГВА.

Глава трета

ИЗДАВАНЕ НА СВИДЕТЕЛСТВА НА АВИАЦИОННИТЕ ЦЕНТРОВЕ И ИЗДАВАНЕ НА СВИДЕТЕЛСТВА НА ПРЕПОДАВАТЕЛИТЕ

Раздел I

Издаване на свидетелство на авиационен учебен център

Чл. 62. (1) (Доп. – ДВ, бр. 53 от 2018 г.) Заявление за получаване на свидетелство за авиационен учебен център се внася в Министерството на транспорта, информационните технологии и съобщенията, Гражданска въздухоплавателна администрация с посочен единен идентификационен код (ЕИК) или код по БУЛСТАТ. Към заявлението се прилагат:

1. (изм. – ДВ, бр. 53 от 2018 г.) удостоверение за актуално състояние – за лицата, които са регистрирани като търговци – по законодателството на друга държава членка на Европейския съюз, или в друга държава – страна по Споразумението за Европейското икономическо пространство;

2. (изм. – ДВ, бр. 40 от 2018 г., отм., бр. 53 от 2018 г.);

3. документ за данъчна регистрация;

4. (отм. – ДВ, бр. 53 от 2018 г.);

5. ръководство за дейността на авиационния учебен център;

6. списък на курсовете за авиационно обучение и квалификация;

7. списък на учебно-методическия съвет;

8. списък на преподавателите и инструкторите;

9. (нова - ДВ, бр. 47 от 2008 г.) доказателства за внедрена система за управление на качеството.

(2) Изискванията по т. 1 и 2 на ал. 1 не се отнасят до ГД "РВД" и за субектите по чл. 7, ал. 1, т. 1 и 2 в случаите, когато не са търговци.

(3) Ръководството за дейността на авиационния учебен център трябва да отразява (да доказва) изпълнението на държавните изисквания от глава втора на тази наредба за исканите права за обучение.

Чл. 63. (1) В срок 45 дни от датата на подаване на заявлението ГВА извършва проверка за съответствие с изискванията по тази наредба на подадените документи. Заявителят указва съдействие при проверката на учебно-материалната база и методическите материали.

(2) В резултат на проверката ГВА може да спре процедурата, като писмено поиска в определен срок разяснения и допълнения от кандидата по отношение на предоставените документи. До получаване на разясненията и допълненията процедурата по издаване на свидетелство за професионално обучение на АУЦ спира.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 86 от 2010 г.) На основание изпълнението на изискванията по тази наредба, след утвърждаване на предложението от страна на министъра на транспорта, информационните технологии и съобщенията или упълномощено от него лице, ГВА издава или отказва издаване на заявителя на свидетелство за АУЦ.

(4) В свидетелството се указват срокът на валидност и обхватът на правата по видове курсове, професии, специалности. Срокът на валидност на свидетелството е 3 години.

(5) Авиационните учебни центрове могат да получават пълно или частично свидетелство за обучение. Частично свидетелство се получава, когато ГВА оцени, че е недостатъчно осигуряването с учебно-материална база, преподавателски състав, учебни дидактически и методически пособия и материали. В непълното свидетелство се указват учебните предмети, професиите и специалностите, по които са изпълнени държавните изисквания и се предоставят права за обучение.

(6) За разширяване на правата за обучение, както и за подновяването на срока на действие, заявителят кандидатства по реда на чл. 62, представяйки само допълнението и изменението на документите по т. 2, 5, 6, 7, 8.

(7) (Нова - ДВ, бр. 47 от 2008 г.) В свидетелството за авиационен учебен център се

вписват националният контролен орган, който издава сертификата, имената и адресът на кандидата, видовете услуги, становище за съответствието на кандидата с изискванията, датата на издаване, както и срокът на валидност.

Чл. 64. (1) При неизпълнение на изисквания по наредбата се отказва издаването на свидетелство, като за отказа ГВА уведомява писмено заявителя.

(2) Гражданската въздухоплавателна администрация може да предостави изисквания и срок за отстраняване на несъответствията и след това да издаде свидетелство за АУЦ.

Чл. 65. Гражданската въздухоплавателна администрация предлага на министъра на транспорта, информационните технологии и съобщенията или упълномощено от него лице да одобри отнемане на свидетелство за АУЦ, когато:

1. инспекторски проверки на ГВА показват системно нарушаване на държавните изисквания относно методиката на обучение, състоянието на материалната база, организацията и осигуряването на учебния процес;

2. гражданската въздухоплавателна администрация установи с изпити, че обучаемите в определен тематичен курс в основната си част не са придобили необходимите знания и умения;

3. авиационният учебен център извършва подготовка по съкратени курсове без разрешение от ГВА;

4. авиационният учебен център използва за преподаватели лица, несъответстващи на изискванията на тази наредба.

Раздел II

Издаване на свидетелства на преподаватели в учебните центрове

Чл. 66. (1) Кандидатите за получаване на свидетелство на преподавател или инструктори по даден учебен предмет подават заявление в ГВА.

(2) Към заявлението се прилагат:

1. диплома за висше образование (копие);

2. трудова автобиография;

3. списък на свидетелства за правоспособност, свидетелства за квалификация, списък на публикации и разработки, технологии и други документи, доказващи квалификацията в областта на исканата правоспособност;

4. разработка на методическите материали за курса, по който се искат права за правоспособност;

5. копие на документа за правоспособност по дадените инструкторски права и технологична карта на упражненията (за кандидати инструктори).

(3) Преподавателите и инструкторите могат да получат свидетелство на преподавател заедно със свидетелството за професионално обучение на АУЦ, когато документите по ал. 1 се представят като приложение към заявлението за издаване на свидетелство за професионално обучение на АУЦ.

(4) В случаите на ал. 3 свидетелството на преподавател важи само при договорни отношения със същия АУЦ.

Чл. 67. (1) Лица с научна степен, хабилитирани лица и лица, придобили права на преподаватели по закон, всички в съответната област на въздухоплаването, получават права за преподаватели в АУЦ.

(2) Преподаватели-инструктори, чиято квалификация се регулира с Наредбата за издаване на свидетелства на авиационния персонал, получават права по същата наредба.

Чл. 68. (1) Експертните комисии при ГВА на свое заседание обсъждат подадените документи за издаване на свидетелство на преподаватели, оценяват съответствието с изисквания на тази наредба и предлагат на ръководителя на ГВА да издаде или да откаже издаването на свидетелство на преподавател в АУЦ.

(2) Ръководителят на ГВА определя работни заседания на експертните комисии за обсъждане на подадени документи за издаване на свидетелства.

(3) Председателят на експертна комисия предлага на ръководителя на ГВА за утвърждаване на процедури за обсъждане на документите на кандидатите в зависимост от характера на изискванията към курса или учебния предмет.

(4) В едномесечен срок от подаването на заявление ГВА обявява решението за предоставяне или не на свидетелство за преподавател в АУЦ.

(5) Свидетелство на преподавател в АУЦ се издава от ръководителя на ГВА след предложение на експертен съвет.

(6) Свидетелството на преподавател няма ограничителен срок, освен в случаите на чл. 66, ал. 3 и когато преподаваните технологии са свързани с ограничителен срок (за промяна, за усъвършенстване и др.).

Чл. 69. (1) Свидетелство на преподавател може да не бъде издадено или да бъде отнето, когато е доказано несъответствие на квалификацията на кандидата с държавните изисквания, заложиени в учебните програми по даден курс или учебен предмет, а също така, когато в инспекторски проверки са установени съществени методически нарушения.

(2) Свидетелство на преподавател се отнема по предложение на експертните съвети, както и по предложение на ръководствата на АУЦ (в случаите по чл. 66, ал. 4) и се утвърждава от ръководителя на ГВА.

(3) Ръководителят на ГВА може да отнема инструкторски права само при несъответствие на квалификацията с изискванията в технологичната документация за инструкторска работа, установено от експертните комисии на ГВА.

ДОПЪЛНИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§. 1. За целите на наредбата:

1. "Авиационен учебен център" е постоянно действаща структура, с основни функции по осигуряване и реализиране на професионално обучение за придобиване на квалификация в областта на въздухоплаването. Когато функциите на авиационен учебен център се осъществяват от търговец наред с други стопански дейности, то авиационният учебен център е обособен в структурата на търговеца.

2. "Входяща образователна степен" на кандидата е завършена степен, съответно на средно и висше образование, необходими за придобиване на съответната степен на професионална квалификация.

3. "Входящо квалификационно равнище" на кандидата е придобита степен на предходна професионална квалификация.

4. (Изм. - ДВ, бр. 47 от 2008 г.) "Квалификационен клас (Rating)" е право, вписано във/или явяващо се неразделна част от свидетелство за правоспособност, което определя специални условия и права, отнасящи се за това свидетелство.

5. "Тренажор" е всяко от следните устройства, с което на земята се имитират условия на полет или се симулира въздушна обстановка за управление на движение:

а) тренажор, имитиращ условията на полета - който осигурява точно възпроизвеждане на кабината на екипажа на конкретен тип ВС и позволява реалистично имитиране на функциите за управление на механичните, електрически, електронни и други системи на ВС, нормалната работна среда на членовете на летателния екипаж и работните и полетни характеристики на този тип ВС;

б) тренажор за отработване на техниката на пилотиране - който осигурява реалистично възпроизвеждане на обстановката в кабината на екипажа и имитира показанията на приборите, прости функции за управление на механични, електрически, електронни и други системи на ВС и работните и полетни характеристики на ВС от конкретен клас;

в) тренажор за основна подготовка за летене по прибори - който е оборудван със съответните прибори и имитира обстановката в кабината на екипажа във ВС по време на полет в условия на полет по прибори;

г) тренажор за обслужване на въздушното движение - който представлява система от електронни и радиотехнически средства, с помощта на които се симулира въздушна обстановка, аналогична с тази, която се изобразява на радарните дисплеи в залите за обслужване на въздушното движение, и се осигурява възможност за осъществяване на комуникации за координация земя/земя и радиообмен земя/въздух.

6. (Нова - ДВ, бр. 47 от 2008 г.) "Разрешение към квалификационен клас (Rating Endorsement)" е право, свързано с квалификационен клас или добавено като неразделна част от него, което определя специални условия, права или ограничения, отнасящи се към този клас.

7. (Нова - ДВ, бр. 47 от 2008 г.) "Доставчик на аеронавигационно обслужване (ДАНО) (Air Navigation Service Provider)" е всяка обществена или частна организация, която предоставя аеронавигационно обслужване за общото въздушно движение (GAT).

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 2. Тази наредба се издава на основание чл. 33 и § 6 от Закона за гражданското въздухоплаване (обн., ДВ, бр. 94 от 1972 г.; изм., бр. 30 от 1990 г., бр. 16 от 1997 г.; изм. и доп., бр. 85 от 1998 г.; изм., бр. 12 от 2000 г.) във връзка с § 3 от Закона за професионалното образование и обучение, Анекс 1 към Конвенцията за международно гражданско въздухоплаване, Док. 9401 на ИКАО "Ръководство за създаване и работа на авиационните учебни центрове" и JAR - FCL.

§ 3. В тримесечен срок след обнародване на наредбата всички заварени авиационни учебни центрове да приведат организацията и дейността си към изискванията на тази наредба.

§ 4. Лицата, придобили професионална квалификация за заеманата длъжност до 1.1.2000 г., при несъответствие с образователното равнище ползват статут на заварено положение.

§ 5. Кандидатите за обучение и квалификация, придобили квалификационни равнища (класове) до влизането в действие на тази наредба, ползват статут на заварено положение.

§ 6. Ръководителят на ГВА контролира изпълнението на тази наредба и дава указания по прилагането ѝ.

ЗАКЛЮЧИТЕЛНА РАЗПОРЕДБА (Нова - ДВ, бр. 86 от 2010 г.)

Параграф единствен. (Нов - ДВ, бр. 86 от 2010 г.) Навсякъде думите "министъра на транспорта" и "Министерството на транспорта" се заменят съответно с думите "министъра на транспорта, информационните технологии и съобщенията" и "Министерството на транспорта, информационните технологии и съобщенията".

НАРЕДБА

за допълнение на Наредба № 27 от 2000 г.

за авиационните учебни центрове

(ДВ, бр. 85 от 2001 г., в сила от 2.10.2001 г.)

§ 1. Навсякъде в текста на наредбата след думите "министъра на транспорта и съобщенията" се добавя "или упълномощено от него лице".

.....
НАРЕДБА

за изменение и допълнение на Наредба № 27

от 2000 г. за авиационните учебни центрове

(ДВ, бр. 47 от 2008 г.)

.....
§ 9. Навсякъде думите "Министерство на транспорта и съобщенията" се заменят с "Министерство на транспорта".

Преходна разпоредба

Параграф единствен. До 6 месеца от влизането в сила на наредбата авиационните учебни центрове провеждат програмите и плановете си в съответствие с изискванията на наредбата.

Приложение №

1

към чл. 1, ал. 4
(Изм. - ДВ, бр. 14 от 2009 г.,
бр. 86 от 2010 г.,
бр. 67 от 2013 г.)

Списък на специалностите и специализациите, по които се провеждат курсове
за обучение

№	ИКАО код на курса	Специалности и специализации/квалификационни степени
---	-------------------	--

Раздел I

Авиационен персонал със свидетелства за правоспособност
и квалификационни класове, издавани от ГД ГВА

230-259	I.a. Летателен персонал
---------	-------------------------

1.	(Отм. – ДВ, бр. 14 от 2009 г.)
----	--------------------------------

2. (Отм. – ДВ, бр. 86 от 2010 г.)
 3. (Отм. – ДВ, бр. 14 от 2009 г.)
 4. (Отм. – ДВ, бр. 86 от 2010 г.)
 5. (Отм. – ДВ, бр. 14 от 2009 г.)
 6. (Отм. – ДВ, бр. 86 от 2010 г.)
 7. (Отм. – ДВ, бр. 67 от 2013 г.)
 8. (Отм. – ДВ, бр. 67 от 2013 г.)
 9. (Отм. – ДВ, бр. 67 от 2013 г.)
 10. (Отм. – ДВ, бр. 67 от 2013 г.)
 11. Пилот на свръхлек самолет
 12. Пилот на мотоделтаплан
 13. Пилот на делтаплан
 14. Други пилоти
- Специализации, свързани със степента на квалификация
15. (Отм. – ДВ, бр. 67 от 2013 г.)
 16. (Отм. – ДВ, бр. 14 от 2009 г.)
 17. (Отм. – ДВ, бр. 14 от 2009 г.)
 18. (Отм. – ДВ, бр. 14 от 2009 г.)
 19. (Отм. – ДВ, бр. 14 от 2009 г.)
 20. (Отм. – ДВ, бр. 14 от 2009 г.)
 21. (Отм. – ДВ, бр. 14 от 2009 г.)
 22. (Отм. – ДВ, бр. 67 от 2013 г.)
 23. (Отм. – ДВ, бр. 67 от 2013 г.)

24. (Отм. – ДВ, бр. 67 от 2013 г.)
25. (Отм. – ДВ, бр. 14 от 2009 г.)
26. (Отм. – ДВ, бр. 14 от 2009 г.)
27. (Отм. – ДВ, бр. 14 от 2009 г.)
28. (Отм. – ДВ, бр. 14 от 2009 г.)
29. (Отм. – ДВ, бр. 67 от 2013 г.)
30. (Отм. – ДВ, бр. 67 от 2013 г.)
31. (Отм. – ДВ, бр. 67 от 2013 г.)
32. (Отм. – ДВ, бр. 67 от 2013 г.)
33. (Отм. – ДВ, бр. 67 от 2013 г.)
34. (Изм. – ДВ, бр. 67 от 2013 г.) Пилот с права на инструктор на свръхлек самолет, мотоделтаплан, делтаплан
35. (Отм. – ДВ, бр. 67 от 2013 г.)
36. (Отм. – ДВ, бр. 67 от 2013 г.)
37. (Отм. – ДВ, бр. 67 от 2013 г.)
38. (Отм. – ДВ, бр. 67 от 2013 г.)
39. (Изм. – ДВ, бр. 67 от 2013 г.) Пилот с права за клас ВС – свръхлек самолет, мотоделтаплан, делтаплан
40. (Отм. – ДВ, бр. 67 от 2013 г.)
41. Пилот с права за изпълнение на контролируеми полети по правилата за визуален полет
42. (Отм. – ДВ, бр. 67 от 2013 г.)
43. (Отм. – ДВ, бр. 67 от 2013 г.)

	074-079	
	260-269	
44.		Борден инженер
45.		Борден инженер с права на инструктор
46.		Борден навигатор (щурман)
47.		Оператор на авиационна станция
50.		Други бордни оператори
	270-279	I.в. Кабинен състав
	074-079	
	260-269	
51.		Стюард /борден домакин
52.		Старши стюард
53.		Стюард - инструктор
54.		Борден съпроводител на пътници
55.		Борден съпроводител на товари
	270-279	I.г. Наземен авиационен персонал
56.		Полетен диспечер (специалист по осигуряване на полетите)
57.		Полетен диспечер с права на инструктор
58.		Полетен диспечер с права на радиотелефонен оператор
59.		Оператор по калибриране на аеронавигационни средства
60.		Други по планиране и осигуряване на полетите
	050-059	I.д. Персонал по обслужване на въздушното движение
61.		Ръководител на полетите

62. Ръководител на полетите: контрол на летищното движение
63. Ръководител на полетите: контрол на подхода - процедурен
64. Ръководител на полетите: контрол на подхода - радарен
65. Ръководител на полетите: контрол на района - процедурен
66. Ръководител на полетите: контрол на района - радарен
67. Ръководител на полетите: координация на въздушното движение
68. Инструктор на тренажор
69. Инструктор на работно място
70. Инструктор с право на изпит
71. Ръководител на полети: старши на сектор
72. Ръководител на полети: ръководител на смяна
Специализации, свързани със степен на квалификация
Разрешения към квалификационен клас ADC
73. Контрол на наземното движение - визуален
74. Летищен контрол - инструментален
Разрешения към квалификационен клас APP/R
75. Автоматично независимо наблюдение
76. Прецизен локатор за кацане
Разрешения към квалификационен клас ACC/R
77. Автоматично зависимо наблюдение
78. Сектор на района
Разрешения към квалификационен клас CDN
79. Пункт за обмен на полетни данни

80. Пункт за организация на потоците въздушно движение
81. Координационен център за търсене и спасяване
82. Център за полетно информационно обслужване
83. Пункт за полетно информационно обслужване
84. Център за планиране и разпределение на въздушното пространство
85. Център за координиране използването на въздушното пространство
86. Други квалификационни степени
- 070-079 I.e. (Изм. – ДВ, бр. 67 от 2013 г.) Персонал за техническо обслужване на въздухоплавателните средства
87. (Изм. – ДВ, бр. 67 от 2013 г.) Персонал за техническо обслужване на въздухоплавателните средства - Клас А
88. (Отм. – ДВ, бр. 67 от 2013 г.)
89. Авиотехник/авиоинженер по техническо обслужване на самолети с газотурбинни двигатели - Клас В1.1.
90. Авиотехник/авиоинженер по техническо обслужване на самолети с бутални двигатели - Клас В1.2.
91. Авиотехник/авиоинженер по техническо обслужване на хеликоптери с газотурбинни двигатели - Клас В1.3.
92. Авиотехник/авиоинженер по техническо обслужване на хеликоптери с бутални двигатели - Клас В1.4.
93. (Отм. – ДВ, бр. 67 от 2013 г.)
94. Авиотехник/авиоинженер по техническо обслужване на въздухоплавателните средства (авионикс) - Клас В2
95. Авиоинженер по техническо обслужване на въздухоплавателните средства - Клас С
96. (Отм. – ДВ, бр. 67 от 2013 г.)

Специализации, свързани със степени на квалификация

97. (Отм. – ДВ, бр. 67 от 2013 г.)
98. (Отм. – ДВ, бр. 67 от 2013 г.)
99. (Отм. – ДВ, бр. 67 от 2013 г.)
100. (Отм. – ДВ, бр. 67 от 2013 г.)
101. (Отм. – ДВ, бр. 67 от 2013 г.)
102. (Отм. – ДВ, бр. 67 от 2013 г.)
103. (Отм. – ДВ, бр. 67 от 2013 г.)
104. (Отм. – ДВ, бр. 67 от 2013 г.)
105. (Отм. – ДВ, бр. 67 от 2013 г.)
106. (Отм. – ДВ, бр. 67 от 2013 г.)
107. (Отм. – ДВ, бр. 67 от 2013 г.)
108. (Отм. – ДВ, бр. 67 от 2013 г.)
109. (Отм. – ДВ, бр. 67 от 2013 г.)
110. (Отм. – ДВ, бр. 67 от 2013 г.)
111. (Отм. – ДВ, бр. 67 от 2013 г.)
112. (Отм. – ДВ, бр. 67 от 2013 г.)
113. (Отм. – ДВ, бр. 67 от 2013 г.)
114. (Отм. – ДВ, бр. 67 от 2013 г.)
115. (Отм. – ДВ, бр. 67 от 2013 г.)
116. (Отм. – ДВ, бр. 67 от 2013 г.)
117. (Отм. – ДВ, бр. 67 от 2013 г.)
118. (Отм. – ДВ, бр. 67 от 2013 г.)

- 119. (Отм. – ДВ, бр. 67 от 2013 г.)
- 120. (Отм. – ДВ, бр. 67 от 2013 г.)
- 121. (Отм. – ДВ, бр. 67 от 2013 г.)
- 122. (Отм. – ДВ, бр. 67 от 2013 г.)
- 123. (Отм. – ДВ, бр. 67 от 2013 г.)
- 124. (Отм. – ДВ, бр. 67 от 2013 г.)
- 125. (Отм. – ДВ, бр. 67 от 2013 г.)
- 126. (Отм. – ДВ, бр. 67 от 2013 г.)
- 127. (Отм. – ДВ, бр. 67 от 2013 г.)
- 128. (Отм. – ДВ, бр. 67 от 2013 г.)

Раздел II

- 030-039 Авиационен персонал със свидетелства
- 020-029 за компетентност и степени за
- 100-109 квалификация, издавани от ГВА
- 110-119 (или от упълномощен учебен център)
- 120-139

II. а. Специалист по авиационна метеорология

- 129. Метеоролог инструктор
- 130. Метеоролог синоптик
- 131. Метеоролог-наблюдател
- 132. Метеоролог-брифинг
- 133. Метеоролог-МРЛ
- 134. Метеоролог техник-комуникации и полетна документация

II. б. Специалист по аеронавигационна информация

135. Специалист по аеронавигационна информация - инструктаж на екипажите
136. Специалист по аеронавигационна информация - картографиране
137. Специалист по аеронавигационна информация - публикуване AIP
138. Специалист по аеронавигационна информация - публикуване NOTAM
139. Други по AIS

II. в. Специалист по авиационни комуникации

140. Специалист по експлоатация на средствата за авиационни комуникации
141. Специалист по автоматизирана обработка на данни/ експлоатация на оборудването
142. Специалист по проверка и отчитане на съобщения
143. Ръководител на служба за авиационни комуникации
144. Други специалисти по авиационна комуникация

II. г. Специалист по наземни средства

145. Техник/авиоинженер по техническо обслужване на средствата за комуникация и аеронавигация
146. Техник/авиоинженер по техническо обслужване на авиационното наземно радиооборудване
147. Техник/авиоинженер по техническо обслужване на електрооборудването
148. Техник/авиоинженер по техническо обслужване на наземното електронно оборудване
149. Техник/авиоинженер по техническо обслужване на

наземните навигационни средства

- 150. Техник/авиоинженер по техническо обслужване на наземното механично оборудване
 - 151. Техник/авиоинженер по техническо обслужване на наземното радиолокационно оборудване
 - 152. Други по техническо обслужване на наземните аеронавигационни средства
- II. д. Летищни специалисти
- 153. Инженер на летище
 - 154. Техник/инженер по техническо обслужване на летищно оборудване
 - 155. Техник/инженер по авиационно електронно оборудване на летище
 - 156. Техник/инженер по техническо обслужване на комуникационното оборудване на летище
 - 157. Техник/инженер по техническо обслужване на летищното механично оборудване
 - 158. Техник/инженер по техническо обслужване на летищни настилки
 - 159. Техник/инженер по техническо обслужване на електрооборудването на летище
 - 160. Техник/инженер по техническо обслужване на електронното оборудване на летище
 - 161. Техник/инженер по техническо обслужване на летищното оборудване за кондициониране на въздух, системи за охлаждане и отопление
 - 162. Техник/инженер по техническо обслужване на летищните силови установки
 - 163. Други по техническо обслужване на летище
 - 164. Ръководител на летище

165. Ръководител на техническото обслужване на летище
166. Ръководител на експлоатацията на летище
167. Летищен ръководител на движението (сигналчик)
168. Специалист по сигурността на летище
169. Полицай на летище
170. Ръководител на противопожарна служба на летище
171. Огнеборец на летище
172. Специалист по аварийно-спасителни работи
- II. е. Специалисти учебна дейност
173. Специалист по аудио-визуални учебни средства
174. Преподавател/инструктор
175. Ръководител на учебен център
176. Механик по техническо обслужване на учебни средства

Раздел III

- 120-139 Административен авиационен персонал със свидетелство за компетентност, издавано от ГВА
- 010-019
- 150-159
- 060-069
- 140-149
- 057
177. Специалист по разследване на авиационни произшествия и инциденти
178. Специалист по въздушно и космическо право

179. Ръководител на службите за ОВД
180. Специалист по планиране на ОВД
181. Специалист по организация на въздушното движение
182. Инспектор по ОВД
183. Инспектор по летателната годност на ВС
184. Инспектор по експлоатация на търговската авиация
185. Инспектор по експлоатация на обща авиация
186. Инспектор по организация на техническото обслужване
187. Инспектор по организация на полетите в търговската авиация
188. Специалист по организация на полетите за специализирани авиационни работи
189. Специалист по летателна годност
190. Специалист по организация на техническо обслужване
191. Специалист по експлоатация на ВС
192. Експерт по авиационна медицина (член на комисия за авиомедицинско освидетелстване)
193. Авиационен психолог
194. Ръководител по експлоатацията на предприятие в ГА
195. Изпитващ по летателна експлоатация
196. Изпитващ по наземна експлоатация
197. Специалист по калибровка на аеронавигационни средства
198. Специалист по издаване на свидетелства на персонала
199. Инспектор по учебно оборудване
200. Ръководител на център за търсене и спасяване

201. Специалист по търсене и спасяване
202. Специалист по обучение
203. Други специалисти

Забележка. Видът на входната образователна степен се определя от изискванията на държавната програма за професионално обучение и квалификация по специалността.

Приложение №

2

към чл. 12, ал. 2
(Изм. - ДВ, бр. 14 от 2009 г.,
бр. 86 от 2010 г.)

Списък на основните курсове за квалификация

0	РАЗСЛЕДВАНЕ	И	ACCIDENT INVESTIGATION	ANI
0	ПРЕДОТВРЯВАНЕ	НА	PREVENTIONAIG	
	АВИАЦИОННИ ПРОИЗШЕСТВИЯ			
0	Разследване и предотвратяване на		Aircraft Accident Investigation and Prevention	
1	авиационни произшествия	AIG		
0	Други курсове		Other courses AIG OTH	
9				
0	АЕРОНАВИГАЦИОННО		AERONAUTICAL	INFORMATION
0	ИНФОРМАЦИОННО ОБСЛУЖВАНЕ	SERVICES AIS		
0	Аеронавигационна информация -		Aeronautical Information Officer AIS GEN	
1	служител			
0	Аеронавигационна картография		Aeronautical Cartography AIS MAP	
2				
0	Други курсове		Other courses AIS OTH	
9				
0	АЕРОНАВИГАЦИОННО		AERONAUTICAL	METEOROLOGICAL
0	МЕТЕОРОЛОГИЧНО ОБСЛУЖВАНЕ	SERVICES MET		
0	Аеронавигационно метеорологично		Aeronautical Meteorological Assistant (ME	
1	обслужване - асистент (инструменти,	Instruments,	Surface Observations, Plotting	
	наблюдение, прогнозиране, авиационни	Aviation Weather Reports) - (WMO Class IV) ME		

метеосводки)

IV

- 0 Аеронавигационно метеорологично Аeronautical Meteorological Assistant (MET
32 обслужване - асистент (инструменти, Instruments, Upper Air Observations) (WMO Class
наблюдения в горното въздушноIII) MET III
пространство)
- 0 Аеронавигационно метеорологично Аeronautical Meteorological Officer/Forecaster
33 обслужване - синоптик (WMO Class II) MET II
- 0 Аеронавигационно метеорологично Аeronautical Meteorological
34 обслужване - метеоролог Officer/Meteorologist (WMO Class I) MET I
- 0 Други курсове Other courses MET OTH
39
- 0 ОБСЛУЖВАНЕ НА RESCUE SERVICES ATC SAR AIR
50 ВЪЗДУШНОТО ДВИЖЕНИЕ И TRAFFIC CONTROL AND SEARCH AND
ТЪРСЕНЕ И СПАСЯВАНЕ
- 0 Ръководител на полети: асистент Air Traffic Control Assistant/Basic Induction
51 ATC ASS
- 0 Ръководител на полети: контрол на Aerodrome Control ATC TWR
52 летищното движение
- 0 Ръководител на полети: контрол на Approach Control - Non Radar (Procedural)
53 подхода/процедурен ATC APP
- 0 Ръководител на полети: контрол на Radar Control ATC RDR
54 подхода/радарен
- 0 Ръководител на полети: контрол на Area Control - Non Radar (Procedural) ATC
55 района/процедурен ACC
- 0 Планиране и разпределение на Airspace Planning ATC PLN
56 въздушното пространство
- 0 Търсене и спасяване Search and Rescue SAR
57
- 0 Автоматизирани системи за Air Traffic Control Automation ATC EDP
58 управление на въздушното движение
- 0 Други курсове Other courses ATC/SAR OTH
59

60	0	ВЪЗДУШЕН ТРАНСПОРТ		AIR TRANSPORT ATE
61	0	Статистика на въздушния транспорт		Air Transport Statistics ATE STA
62	0	Икономика на въздушния транспорт		Air Transport Economics ATE CRS
69	0	Други курсове		Other courses ATE OTH
70	0	ТЕХНИЧЕСКО ОБСЛУЖВАНЕ И ПОДДЪРЖАНЕ НА ЛЕТАТЕЛНАТА ГОДНОСТ НА ВС	AIRCRAFT MAINTENANCE AND AIRWORTHINESS AMT AIR	
71	0	Техническо обслужване на планер	ВС -	Aircraft Maintenance - Airframe Systems AMT AFR
72	0	Техническо обслужване на силови установки	ВС -	Aircraft Maintenance - Powerplant Systems AMT PWR
73	0	Техническо обслужване на планер и силови установки	ВС -	Aircraft Maintenance - Airframe and Powerplant Systems AMT AFR PWR
74	0	Техническо обслужване на бордни прибори	ВС -	Aircraft Maintenance - Aircraft Instruments AMT IST
75	0	Техническо обслужване на техники за техническа експлоатация	ВС -	Aircraft Structural Repair Techniques AMT STR
76	0	Техническо обслужване на авионикс	ВС -	Aircraft Maintenance - Avionics AMT AVC
78	0	Летателна годност		Airworthiness AIR
79	0	Други курсове		Other courses AMT AIR OTH
00	1	ЕКСПЛОАТАЦИЯ НА ЛЕТИЩЕ		AIRPORT ENGINEERING AND MAINTENANCE AGA ENG MTC
01	1	Планиране, проектиране, строителство и оценка на влиянието		Airport Engineering - Planning, Design, Construction and Environmental Considerations

	върху околната среда на летище	AGA ENG
04	1 Техническа експлоатация на летище - електрически и светосистеми и генератори за електрозахранване	Airport Maintenance - Electrical, including Airport Lighting and Power Generator AGA MTC ELC
05	1 Техническа експлоатация на летище - механични средства оборудване, системи кондициониране, дизелови агрегати и противопожарни автомобили	Airport Maintenance - Mechanical, including Airconditioning Diesel Engines and Fire Vehicles за AGA MTC MEC
06	1 Техническа експлоатация на летище - настилки	Airport Maintenance - Pavement AGA MTC PAV
08	1 Материално-техническо снабдяване и складово стопанство	Material Procurement and Stock Control AGA PRO
09	1 Други курсове	Other courses AGA OTH
10	1 АВАРИЙНО-СПАСИТЕЛНО И ПРОТИВОПОЖАРНО ОСИГУРЯВАНЕ НА ПОЛЕТИТЕ НА ЛЕТИЩЕ	AIRPORT RESCUE AND FIRE FIGHTING SERVICES RFF
11	1 Летищен огнеборец професионален и привлечен	- Airport Fire Fighter - Basic and Firemanship RFF BAS
12	1 Служител в летищна противопожарна служба - младши	Airport Fire Officer - Junior RFF JUN
13	1 Служител в летищна противопожарна служба - старши	Airport Fire Officer - Senior RFF SEN
19	1 Други курсови	Other courses RFF OTH
20	1 УПРАВЛЕНИЕ	MANAGEMENT MGT
21	1 Управление на летище администрация	- Airport Management - Administration AGA ADM
22	1 Управление на летище - търговска експлоатация	Airport Management - Commercial MGT AGA CML

23	1	Авиационна сигурност	Aviation Security (AVSEC) MGT SEC
24	1	Управление на летище - техническа експлоатация	Airport Management - Technical MGT AGA TEC
26	1	Превоз на опасни товари	Safe Transport of Dangerous Goods by Air MGT DNG AIR
31	1	Управление - общо	Management - General MGT GEN
33	1	Управление - Обслужване на въздушното движение	Management - Air Traffic Services MGT ATS
35	1	Управление - Авиационни учебни центрове	Management - Civil Aviation Training MGT TRG
37	1	Управление /гражданска въздухоплавателна администрация	Management - Civil Aviation Administration MGT CAA
39	1	Други курсове	Other courses MGT OTH
40	1	АВИАЦИОННА МЕДИЦИНА	AVIATION MEDICINE MED
41	1	Медицинско осигуряване на полетите в гражданското въздухоплаване	Civil Aviation Medicine MED
49	1	Други курсове	Aviation Medicine - Other courses MED OTH
50	1	ГРАЖДАНСКА ВЪЗДУХОПЛАВАТЕЛНА АДМИНИСТРАЦИЯ И НОРМАТИВНА УРЕДБА НА ГРАЖДАНСКОТО ВЪЗДУХОПЛАВАНЕ	CIVIL AVIATION ADMINISTRATION AND LEGISLATION CAA
51	1	Служител в ГВА	Government Operations Officer CAA GOO
52	1	ГВА - електронна обработка на данни - приложения	Civil Aviation Administration - Electronic Data Processing Applications CAA EDP

53	1	ГВА - финансови и счетоводни процедури		Civil Aviation Administration - Financing and Accounting Procedures CAA FIN
54	1	Нормативна уредба на гражданското въздухоплаване и космическо право	на	Air and Space Law CAA LAW
55	1	Процедури за аеронавигационно обслужване - операции		Procedures for Air Navigation Services - Operations (PANS-OPS) CAA PAN
59	1	Други курсове		Other courses CAA OTH
60	1	АЕРОНАВИГАЦИОННИ КОМУНИКАЦИИ И ОБОРУДВАНЕ		AERONAUTICAL COMMUNICATIONS AND NAVAIDS COM MTC MAINTENANCE
61	1	Аеронавигационно електронно и радиооборудване	и	Aeronautical Electronics and Radio Theory COM MTC RDO
62	1			Solid State Applications, Digital Logic and Microprocessors COM MTC EDP
63	1	Техническо обслужване на електронното оборудване комуникационно оборудване и системи	на	Electronics Maintenance - Communications -Equipment and Systems COM MTC ELC EQP
64	1	Техническо обслужване на аеронавигационните средства	на	Navigational Aids Maintenance - VOR/ILS/DME COM MTC NAV
65	1	Теория и приложение на радарните системи		Radar Systems Theory and Application COM MTC RDR
66	1	Техническо обслужване на телекното оборудване	на	Teletypewriter Equipment Maintenance COM MTC RTT
69	1	Други курсове		Other courses COM MTC OTH
70	1	АЕРОНАВИГАЦИОННИ КОМУНИКАЦИИ		AERONAUTICAL COMMUNICATIONS OPERATIONS COM OPS
71	1	Авиационно мобилно обслужване		Aeronautical Mobile Service Operator COM OPS AMS
72	1	Авиационно обслужване	стационарно	Aeronautical Fixed Service Operator COM OPS AFS

73	1	Оператор на авиационна стационарна станция/Оператор на стационарна телекомуникационна мрежа(радио/телеграфия)	Aeronautical Station Operator/Fixed Services Operator COM OPS AFS - Radio/telegraphy Rating WT
74	1	Оператор на авиационна стационарна станция (радиотелефония, телекс и радиотелеграфия)/Оператор на стационарна телекомуникационна мрежа	Aeronautical Station Operator/Fixed Services Operator Radiotelephony, Teletypewriter and Radio-telegraphy Ratings COM OPS AMS (Combined) AFS WT
76	1	Аеронавигационно комуникационно обслужване супервайзор	Aeronautical Communications Service -Supervisor COM OPS SUP
77	1	Проверка на съобщенията	Message Checking and Accounting ACT COM OPS
79	1	Други курсове	Other courses COM OPS OTH
10	2	ТЕХНОЛОГИЯ АВИАЦИОННОТО ОБУЧЕНИЕ	НА TRAINING TECHNOLOGY INS
11	2	Основни техники на инструктажа	Instructional Techniques - Basic INS BAS
12	2	Допълнителни техники на инструктажа	Instructional Techniques - Advanced INS ADV
14	2	Планиране и разработване на курсовете	Course Design/Development INS SYL
16	2	Поддръжка на техническите учебни средства	Training Aids Maintenance INS TRG MTC
19	2	Други курсове	Other courses INS OTH
30	2	ПОЛЕТНО ОБСЛУЖВАНЕ	FLIGHT OPERATIONS SERVICES PIL
31	2	(Отм. – ДВ, бр. 14 от 2009 г.)	

32	2	(Отм. – ДВ, бр. 14 от 2009 г.)	
33	2	(Отм. – ДВ, бр. 14 от 2009 г.)	
34	2	(Отм. – ДВ, бр. 14 от 2009 г.)	
36	2	(Отм. – ДВ, бр. 14 от 2009 г.)	
37	2	(Отм. – ДВ, бр. 14 от 2009 г.)	
41	2	(Изм. – ДВ, бр. 86 от 2010 г.) Вертолет: оператор на радиостанция	Helicopter - Flight Radio Telephone Operator Licence PIL PL HEL
42	2	(Отм. – ДВ, бр. 86 от 2010 г.)	
43	2	(Отм. – ДВ, бр. 86 от 2010 г.)	
44	2	(Отм. – ДВ, бр. 86 от 2010 г.)	
51	2	(Отм. – ДВ, бр. 86 от 2010 г.)	
53	2	(Отм. – ДВ, бр. 86 от 2010 г.)	
54	2	(Отм. – ДВ, бр. 86 от 2010 г.)	
55	2	Борден инженер	Flight Engineer PIL ENG
59	2	Други курсове	Other courses PIL OTH
60	2	ПОЛЕТИ ЗА КАЛИБРИРАНЕ НА АЕРОНАВИГАЦИОННИ СРЕДСТВА (ОБЛИТАНЕ)	FLIGHT CALIBRATION FLT CAL

61	2	Полети за облитане - оператор на борда	Flight Calibration - Flight Panel Operator CAL PNL	FLT
62	2	Полети за облитане - земен оператор	Flight Calibration - Ground Operator GND	FLT CAL
64	2	Полети за облитане - пилот	Flight Calibration Pilot	FLT CAL PIL
69	2	Други курсове	Other courses	FLT CAL OTH
70	2	КАБИННО И НАЗЕМНО ОБСЛУЖВАНЕ	AIRLINE CABIN AND SUPPORT SERVICES	ACS
71	2	Наземно обслужване на превозите - пътници, товари, билети и резервации	Airline Ground Services - Passenger, Cargo, Ticketing and Reservations	ACS GND
75	2	Кабинно обслужване	Airline Cabin Services	ACS CAB
78	2	Диспечер на полетните операции на авиокомпания	Airline Flight Operations Officer/Dispatcher	ACS DIS
79	2	Други курсове	Other courses	ACS OTH
90	2	ЕЗИКОВО ОБУЧЕНИЕ	LANGUAGE TRAINING	LAN
91	2	Английски език	English Language	LAN ENG
92	2	Френски език	French Language	LAN FRE
93	2	Руски език	Russian Language	LAN RUS
94	2	Испански език	Spanish Language	LAN SPA
99	2	Други езици	Other Languages	LAN OTH

към чл. 48, ал. 3
(Ново - ДВ, бр. 22 от 2007 г.,
отм., бр. 86 от 2010 г.)